

Katri Niskala, Jari Tuukkanen

Selvitys asukkaiden toiveista ja ajatuksista asumisen sisältöpalvelujen kehittämiseksi

Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP ry
Opinnäytetyö
Sosiaalialan koulutusohjelma

Marraskuu 2011

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Opinnäytetyön päivämäärä	
Tekijä(t) Katri Niskala, Jari Tuukkanen		Koulutusohjelma ja suuntautuminen Sosiaalialan koulutusohjelma	
Nimeke Selvitys asukkaiden toiveista ja ajatuksista asumisen sisältöpalvelujen kehittämiseksi Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP ry			
Tiivistelmä <p>Opinnäytteen tarkoituksena oli selvittää Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP ry:n asukkaiden asumiseen liittyviä toiveita ja millaisia yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemuksia ja kehittämisideoita heillä on. JNP:n perustehtävänä on rakennuttaa nuorille asuntoja ja tuottaa niihin asumisen sisältöpalveluja. Pyrkimyksenä on kehittää yhteisöllistä ja osallistuvaa asumiskulttuuria.</p> <p>Nuorten asumista ovat aikaisemmin tutkineet mm. Kupari (2010, 2011) ja Ilmonen ym. (2005). Kuparin (2010) selvitys Aukasosallisuus nuorisoasunnoissa tukee tämän selvityksen havaintoa siitä, että motivaatio asukkaiden osallistumiseen herää, jos asukkailla on mahdollisuudet vaikuttamiseen.</p> <p>Selvityksessä käytettiin sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista tutkimusotetta. Kysely oli määrällinen, standardoitu kysely, jossa oli myös avoimia kysymyksiä. Kysely toteutettiin Webropol-kyselynä, joka osoitettiin kaikille JNP:n asukkaille. Aineistonkeruu toteutettiin helmi-maaliskuussa 2010. Selvitykseen osallistui 84 asukasta (12 %).</p> <p>Puttonen tutki (1995) nuorten asumista JNP:n Kultalakin taloissa. JNP:n toiminta alkoi 1990 Kultalakin taloista. Puttosen tutkimuksen tuloksiin verrattuna JNP:n nuorten tietoisuus vaikuttamismahdollisuuksistaan on vähentynyt, mutta samalla asukkaiden kiinnostus yhteisiin asukastiloihin, asukastoimintaan ja yhteisöllisyyttä kohtaan on lisääntynyt. Tulosten mukaan asukkaiden vuorovaikutus oli vähäistä, ja osalla asukkaista oli turvattomuuden kokemuksia liikkeudessaan omassa asuinympäristössä.</p> <p>Opinnäytteen tuloksia hyödyntämällä JNP voi kehittää toimintaansa entistä tarkoituksenmukaisemmaksi ja laadukkaammaksi vastaamaan nuorten asukkaiden tarpeita ja toiveita.</p>			
Asiasanat (avainsanat) Asukastoiminta, asuntopolitiikka, nuoret, osallisuus, sosiaalinen pääoma, sosiaalinen tuki, yhteisöllisyys			
Sivumäärä 50 + 11	Kieli Suomi	URN	
Huomautus (huomautukset liitteistä)			
Ohjaavan opettajan nimi Kati Vapalahti		Opinnäytetyön toimeksiantaja Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP ry	

KUVAILULEHTI

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Opinnäytetyön päivämäärä	
Tekijä(t) Katri Niskala, Jari Tuukkanen		Koulutusohjelma ja suuntautuminen Degree programme of Social service	
Nimeke Residents' wishes and thoughts about improving the services Housing services of Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP			
Tiivistelmä <p>The subject of this thesis was the housing services provided by Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP . The basic mission of JNP association is to build housing for young people and provide supporting services associated with living and housing. The goal of JNP is to develop and promote living culture based on community and participation. The purpose of this thesis was to find out what kind of needs and hopes the residents have from JNP, what kind of experiences they have about the community and being a part of it, and what kind of ideas they have about improving the services.</p> <p>Youth housing was previously studied by Kupari (2010, 2011) and Ilmonen (2005) among others. The Kupari study supports the findings of this thesis that residents' motivation to participate awakens if they have a possibility and opportunities to influence.</p> <p>The thesis used both quantitative and qualitative research approach. The survey was a standardized survey having some open questions, and it was conducted as online and mail. The web survey was conducted using Webropol questionnaire which was sent to all the JNP residents. The survey was conducted from February to March, 2011.</p> <p>Puttonen (1995) studied youth housing in JNP. Compared to results of that thesis the awareness of possible ways to influence has diminished among the JNP youths. However, at the same time the residents' interest about shared facilities, participating activities and community has increased. Contributing and participating to voluntary work activities was found to be the most desirable form of activity.</p> <p>With these results JNP can develop its activities in a more appropriate way and provide higher quality services. By doing so JNP can meet the young people's wishes and needs in more depth.</p>			
Asiasanat (avainsanat) residents' participating activities, housing policy, youth, participation, social capital, social support, community			
Sivumäärä 50 + 11	Kieli Finnish	URN	
Huomautus (huomautukset liitteistä)			
Ohjaavan opettajan nimi Kati Vapalahti		Opinnäytetyön toimeksiantaja Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP ry	

Sisältö

1 JOHDANTO.....	1
2 NUORTEN VUOKRA-ASUMINEN JA HYVINVOINTI.....	2
2.1 Asuntopolitiikka ja nuorten asumisen tutkimus	2
2.2 Yhteishallintolaki vuokra-asunnoissa	4
2.3 Nuorten asuminen	6
2.4 Yhteisöllisyys ja sosiaalinen tuki	8
2.5 Sosiaalinen pääoma	10
2.6 Osallisuus	11
2.7 Asukastoiminta.....	14
2.8 Naapuruston merkitys	15
2.9 Nuorisoasuntoliitto (NAL) ja asumisen sisältöpalvelut	16
2.9.1 Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP ry	16
2.9.2 JNP:n asumisen sisältöpalvelut asukkaille	17
3. SELVITYKSEN TOTEUTTAMINEN.....	20
3.1 Selvityksen tarkoitus ja tutkimusongelmat	20
3.2 Tutkittavan ryhmän valinta	20
3.3 Tutkimusmenetelmät.....	21
3.4 Aineistonkeruu kyselylomakkeella ja aineiston kuvaus	21
3.5 Aineiston analysointi.....	22
4. TULOKSET	23
4.1 JNP:n asukkaiden asumiseen liittyvät toiveet	23
4.2 Asukkaiden kokemukset yhteisöllisyydestä ja osallisuudesta	25
4.3 Asukkaiden ideat toiminnan kehittämiseksi.....	32
5. POHDINTA	34
5.1 Selvityksen tulosten pohdintaa ja johtopäätöksiä	34
5.2 Selvityksestä nousseet toimintaehdotukset	37
5.3 Selvityksen eettisyys	39
5.4 Selvityksen luotettavuus.....	40
5.5 Pohdintaa selvityksen tekemisestä	41
LÄHTEET	43
LIITTEET.....	51

JNP:n asumisen sisältöpalvelukysely asukkaille	51
TAULUKKO 7. Vaikuttaminen.....	57
TAULUKKO 8. Vaikuttaminen vuokranmääräytymiseen	58
TAULUKKO 9. Aukastoiminnan kehittämisen tärkeys.....	59
KYSELYN ENSIMMÄINEN TIEDOTUSKIRJE	60
KYSELYN TOINEN TIEDOTUSKIRJE.....	61

1 JOHDANTO

Asumiseen liittyy aina erilaisia toiveita ja tarpeita. Nuorten asumisen toiveita on selvitetty suhteellisen vähän, vaikka vuokra-asuminen on nuorille tyypillisin asumismuoto. Alle 25 -vuotiaista asui 83 % vuokralla vuonna 2008 (Tilastokeskus 2008). Alle 30 -vuotiaista nuorista vuokralla asui 70 % (Ks. Juntto 2008, 44; Tilastokeskus 2009e, 4).

Muutto ensimmäiseen omaan kotiin on nuoren elämässä tärkeä siirtymisvaihe, jonka onnistumisella on suuret vaikutukset sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta. Nuorten asumista ja heidän asumistoiveitaan tutkimalla saadaan tietoa siitä, millä keinoilla voidaan tukea heidän asumisensa onnistumista. Nuorten elämäntilanteet vaihtuvat usein, ja näin ollen he myös joutuvat muuttamaan usein. Tämän vuoksi nuorten asema vuokra-asuntomarkkinoilla on hieman heikompi verrattuna iäkkäämpiin ihmisiin.

Laki yhteishallinnosta vuokrataloissa (649/1990) tuli voimaan 1.3.1991. Tämän jälkeen kaikissa valtion tukemissa aravavuokrataloissa asukkailla on ollut oikeus osallistua talojen omistajien päätöksentekoon niissä asioissa, jotka lain perusteella kuuluvat yhteishallinnon alaan. Yhteishallintolain tarkoituksena on antaa asukkaille päätösvaltaa ja vaikutusmahdollisuuksia omaa asumistaan koskevissa asioissa sekä lisätä asumisviihtyvyyttä ja edistää vuokratalojen kunnossapitoa ja hoitoa. (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus 2008, 7.)

Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP ry on saanut vuoden 2010 alusta lähtien RAY:n kohdennettua avustusta asumisen sisältöpalveluiden kehittämiseen ja toteuttamiseen. Sisältöpalveluita kehittää ja toteuttaa JNP:ssä kaksi asumisohjaajaa, joiden työn päämääränä on ennaltaehkäistä riskiryhmien syrjäytymistä ja turvata nuorten mahdollisuuksia itsenäisen asumisen onnistumiseen. Ohjaajien keskeisenä työtehtävänä on kehittää olemassa olevaa laatukriteereihin perustuvaa asuttamista ja siihen liittyvää valinta- ja ohjausprosessia. Ohjaajat luovat ja vahvistavat uutta yhteisöllistä asumisen kulttuuria pyrkimällä aktivoimaan asukkaita ja asukastoimikuntaa toimimaan yhteisen hyvän edistämiseksi. Yhteisöllisellä kulttuurilla lisätään myös asukkaiden osallisuutta ja vaikuttamisen mahdollisuuksia omaa asumistaan ja asuinympäristöään koskien.

Tämän opinnäytteen tarkoituksena on selvittää JNP:n asukkaiden asumiseen liittyvät toiveet ja tarpeet asumisohjaajien laadukkaiden sisältöpalveluiden kehittämistyön tueksi. Puttonen (1995) on tutkinut asumista JNP:n asunnoissa sekä JNP:n nuorisoasumisen kehittämistä vuosina 1991–1994, jonka jälkeen JNP:ssä ei ole tutkimuksia aiheesta tehty. Lähes kahden vuosikymmenen aikana ovat yhteiskunnan muutoksen mukana nuorisoasuminen, nuorten asumistoiveet ja itse nuoret muuttuneet. Myös JNP:n ja sen asumisohjaajien käytössä oleva tieto on osittain vanhentunutta. Tiedonkeruun lisäksi yksi selvityksemme pyrkimys oli antaa asukkaille mahdollisuus vaikuttaa JNP:n asumisen sisältöpalveluiden sisältöön jatkossa. Selvityksellä pyrittiin lisäämään myös asukkaiden tietämystä asumiseensa liittyvissä asioissa.

2 NUORTEN VUOKRA-ASUMINEN JA HYVINVOINTI

Asuntopolitiikalla on suuri merkitys ihmisten hyvinvointiin. Nuorten sosiaalisiin ongelmiin on herätty JNP:n nuorisoasumisen piirissä. Tämän vuoksi nuorten kanssa työskennellään elämänhallinnan parantamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi sosiaali- ja nuorisotyön menetelmin toteutettavan asumisneuvonnan ja -ohjauksen sekä tuetun asumisen avulla. JNP tarjoaa asukkailleen sisältöpalveluja, joilla pyritään ennaltaehkäisemään asumiseen liittyviä ongelmia, tuomaan nuorille mahdollisuuksia vaikuttaa asumisviihtyvyyteen ja kehittää uudenlaista asukastoimintaa nuorisoasunnoilla. JNP on myös mukana pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisohjelmassa, jonka tarkoituksena on tarttua erityisesti asunnottomien nuorten elämänhallinnan ongelmiin ja luoda asumiselle onnistumisen edellytykset.

2.1 Asuntopolitiikka ja nuorten asumisen tutkimus

Asuntopolitiikan tavoitteena on turvata ja luoda sosiaalisesti ja alueellisesti tasapainoiset asuntomarkkinat sekä vähentää asunnottomuutta. Hyvällä asuntopolitiikalla huolehditaan kohtuuhintaisten asuntojen riittävydestä. Asuntopolitiikalla sovitetaan yhteen ihmisten asumisen toiveet, tarpeet ja yhteiskunnan tarpeet sekä kestävä kehitys. (Valtion ympäristöhallinnon verkkopalvelu).

Kupari (2011) tutkimuksellaan *Omaa kotia etsimässä – Nuorten asuminen 2010* tarjoaa ajantasaista tietoa nuorten asumisesta. Tutkimuksen toteuttivat yhteistyössä ympä-

ristöministeriö, valtion nuorisoasiain neuvottelukunta (Nuora) ja Nuorisoasuntoliitto ry (NAL). Tutkimuksen kohderyhmänä olivat 18–29 -vuotiaat nuoret. Saatuja tutkimustuloksia on verrattu vuosina 1991, 1995 ja 2005 tehtyihin vastaavanlaisiin selvityksiin. Tutkimuksesta selvisi, että nuorille tärkeitä asioita ovat asunnon sijainti lähellä luontoa, ravintoloita, kauppoja ja kulttuuripalveluja sekä asuinalueen hyvä henki ja sosiaaliset verkostot. Näitä tietoja voidaan jatkossa hyödyntää nuorten asumiseen liittyvässä asuntopolitiikassa ja asuntorakentamisessa.

Ilmonen ym. (2005, 8) toteavat, ettei nuorten asuinoloista ole tehty kattavia kansainvälisiä vertailuja viime aikoina. Tekemässään tutkimuksessaan Nuorten asuminen 2005 he nostavat vertailunäkökulmaksi ruotsalaisten nuorten asumisen. Suomalaisen ja ruotsalaisen asumisen väliltä löytyy useita yhtäläisyyksiä. Asuminen on pääosin suhteellisen korkealaatuista molemmissa maissa verrattuna moniin Euroopan ulkopuolisiin valtioihin. Asumisen ongelmat eivät liity asumisen ahtauteen tai asuntojen huoon kuntoon, vaan ongelmat liittyvät useimmiten erityisryhmiin, kuten nuoriin. Heidän on vaikea löytää kohtuuhintaisia asuntoja, ja usein asumiskulut nielevät suurimman osan nuorten tuloista.

Myös Juntto (2008, 48) on havainnut, että nuoret ovat asuntosuunnittelussa laiminlyöty ryhmä. Heidän asumiseensa liittyvät toiveet ja tarpeet ovat jääneet kuulematta. Tulevaisuudessa asuntopolitiikan tulisi vastata paremmin nuorten tarpeisiin kuten yhteisiin kerhotiloihin. Nuorille tarjottujen kerhotilojen määrää tulisi lisätä mahdollistamaan yhteisöllistä toimintaa. Vuosina 2005–2007 toteutettiin Hyvä asuminen 2010 -hanke, jonka tavoitteena oli tehdä Suomesta asumisen mallimaa. Ihmisten erilaisiin asumisen toiveisiin oli Suomessa havahduttu ja hankkeessa huomioitiin myös nuorten erilaistuvat asumistarpeet. (Suomen Kiinteistöliitto 2007, 4.)

Yhtenä osana viime hallituskauden asuntopoliittisia toimenpiteitä oli vuosille 2008–2011 laadittu pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisohjelma. Tämän ohjelman osatavoitteena oli luoda nuorille pitkäaikaisasunnottomille edellytykset asumisen onnistumiselle. Jyväskylään perustettiin tämän ohjelman myötä tukiasuntoja asunnottomille nuorille. (Valtion ympäristöhallinnon verkkopalvelu.)

Nuorisoasuntoliitto ottaa vahvasti kantaa nuorten asunnottomuuteen. Asunnottomia nuoria on tilastoitu olevan 1500 ja todennäköisesti luku on vieläkin suurempi. Nuorten tuetun asumisen kansallisessa hankkeessa on luotu eri paikkakunnilla uudenlaisia toimintamalleja ja yhteistyöverkostoja asunnottomuuden ehkäisemiseksi. NAL painottaa kannanotossaan, että nuorille on huolehdittava riittävästi kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja erityisesti kasvukeskuksissa. Lisäksi nuorten tuetun asumisen kansallista hanketta ja koko asunnottomuusohjelmaa tulee jatkaa seuraavalla hallitusohjelmakaudella. (Nuorisosasuntoliitto ry:n eduskuntavaalitavoitteet 2011, 1.)

2.2 Yhteishallintolaki vuokra-asunnoissa

Tässä opinnäytteessä tarkastellaan yhteishallintolakia asumisen sisältöpalveluiden perusajatuksen valottamiseksi. JNP:n asukkailla yhteishallintolaki tarjoaa mahdollisuuden vaikuttamiseen ja osallistumiseen. JNP:n asukkailla on mahdollisuus vaikuttaa talon vastuuasukkaana, asukaskokouksissa ja asukastoimikunnassa sekä JNP:n hallituksen asukasedustajana. Asukkaat voivat lähteä vaikuttamaan yhteisiin asioihin oman kiinnostuksensa mukaan.

Laki yhteishallinnosta vuokrataloissa (649/1990) tuli voimaan 1.3.1991, jonka jälkeen kaikissa valtion tukemissa aravavuokrataloissa asukkailla on ollut oikeus osallistua talojen omistajien päätöksentekoon yhteishallinnon alaan kuuluvissa asioissa. Yhteishallintolain tarkoituksena on antaa asukkailla päätösvaltaa ja vaikutusmahdollisuuksia omaa asumistaan koskevissa asioissa sekä lisätä asumisviihtyvyyttä ja edistää vuokratalojen kunnossapitoa ja hoitoa. (Valtion ympäristöhallinnon verkkopalvelu 2008, 7.)

JNP ei ole vain rakennuttanut asuntoja nuorille, vaan on alusta alkaen halunnut kehittää asukkailla tarjottavia asumisen sisältöpalveluita. Jo ensimmäisestä asuinalueesta alkaen asumiseen haluttiin liittää yhteisöllisyyttä ja siirtyä passiivisesta asumisesta aktiiviseen asumiseen, asukasosallistumiseen. Tarkoituksena oli kiinnittää huomiota asukasdemokratian toteutumiseen, ilman valmiiden mallien tarjoamista, joten sen organisointi jätettiin asukkailla. Jotta asukasdemokratia voisi toimia ja asukkaat pystyivät päätöksentekoon, yhdistys aikoi panostaa tiedottamiseen. (Puttonen 1995, 12.)

Laki antaa vuokralaisille oikeuden ottaa osaa päätösten valmisteluun, tekoon ja toteuttamisen seurantaan. Tätä varten laki velvoittaa pitämään vähintään kerran vuodessa asukaskokouksen. Kokouksen kutsuu koolle asukastoimikunta tai sen puuttuessa omistaja. (Yhteishallintolaki 649/1990.)

Toimikunnat mahdollistavat asukkaiden osallistumisen talousarvion laatimiseen ja vuokranmääritykseen, vaikuttamisen korjauksiin, rahoitussuunnitelmiin, kannanottamisen huoltoon ja ylläpitoon liittyviin asioihin, järjestyssääntöjen sisällöstä päättämisen sekä saunavuorojen ja muiden vastaavien jakoperiaatteista päättämisen. Asukastoimikunnat voivat suunnitella ja järjestää asukkaille yhteistä toimintaa. Asukastoimikunnalla ja asukaskokouksella on oikeus saada vuokranantajalta tietoa vuokranmääritykseen vaikuttavista taloudellisista seikoista. Asukaskokouksella on oikeus nimetä ehdokas hallitukseen. Asukkaiden kokouksella on myös oikeus valita valvoja seuraamaan taloutta ja hallintoa, tai sillä voi olla oikeus nimetä yksi tilintarkastaja. (Yhteishallintolaki 649/1990.)

TAULUKKO 1. Asukkaiden osallistumisen vähimmäistaso (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus 2008, 32)

Asukkailla on oikeus	Vaikuttamisen kohde
<ul style="list-style-type: none"> • osallistua valmisteluun • neuvotella • antaa lausunto 	<ul style="list-style-type: none"> - talousarvio - vuokranmääritys - talousarvioon otetut korjaukset - pitkänajan korjaussuunnitelmat - pitkänajan korjaussuunnitelmien rahoitus - huollon, hoidon ja isännöinnin järjestely
<ul style="list-style-type: none"> • päättää itse 	<ul style="list-style-type: none"> - talon järjestyssäännöt - saunavuorojen, pesutupien, autopaikkojen käytön periaatteet - yhteisten tilojen käyttö - yhteiset tilaisuudet
<ul style="list-style-type: none"> • valvoa • seurata • tarkastaa 	<ul style="list-style-type: none"> - päivittäisen huollon sujuminen - kiinteistön hoito, huolto, korjaus - talous ja hallinto (valvojan / tilintarkastajan välityksellä)

Jos omistajayhteisö laiminlyö laissa asetettuja tehtäviä, voidaan sitä rangaista tai asettaa uhkasakko tehtävien hoitamiseksi. Asukkailla taas ei ole velvollisuuksia, vaan kaikki toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen. (Yhteishallintolaki 649/1990.)

2.3 Nuorten asuminen

Tässä selvityksessä tarkoitamme nuorilla 18–33 -vuotiaita henkilöitä. Tämä rajaus perustuu siihen, että JNP:n asunnot ovat tarkoitettu 18–28 -vuotiaille. Vuokralaisen ollessa 28 -vuotias, hän voi asunnon saatuaan asua määräaikaisella vuokrasopimuksella Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnoilla sen vuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 33 vuotta. JNP ei tarjoa nuorille ainoastaan asuntoja, vaan sillä on myös yhteiskunnallisesti merkittävä tehtävä edistää nuorten asumiseen liittyviä asioita.

Vuoden 2006 nuorisolaissa nuoreksi henkilöksi määritellään alle 29 -vuotiaat (Nuorisolaki 72/2006). Nuoruus ikä kautena voidaan rajata eri tavoin ja viranomaiset ja tutkijat voivat käyttää omia ikärajojaan. (Myllyniemi 2008a, 44.)

Nuorten kotoa pois muuttoikä on aikaistunut vuosien varrella. Vielä vuonna 2007 nuoret muuttivat pois lapsuudenkodistaan 20–21 vuoden iässä (Nikander 2009), kun taas Kuparin (2011, 16) tutkimuksen mukaan lapsuuden kodista muutettiin keskimäärin 19 -vuotiaana.

Nuoruus on yksi ihmisen elinkaaren vaiheista, joka jakautuu edelleen pienempiin tavoitteisiin ja vaiheisiin, kuten opiskelupaikan tai työpaikan löytämiseen, seurusteluun ja perheen perustamiseen. Yksi merkittävimmistä nuoruuden kehitystehtävistä on itsenäistyminen lapsuudenkodista ja nuoren muutto omaan kotiin. Muuttoa omaan ensimmäiseen kotiin voidaan kutsua itsenäistymismuutoksi. Itsenäistymisen kannalta ensimmäisessä omassa kodissa asumisen onnistumisella on suuri merkitys. (Raitanen 2001, 98; Ilmonen ym. 2005, 75, 78.)

Tutkimukset osoittavat kotoa pois muuttosyiden myös muuttuneen elämäntilannesidonnaisiksi. Keskimäärin nuoret muuttavat ensiasuntoonsa 19 -vuotiaana. Kasvu- kodista irtautumisen syyt ovat pitkälti sosiaalisia ja liittyvät usein opiskeluihin tai parisuhteeseen. Irtautumisen syyt eivät ole enää niin vahvasti sidoksissa ikään kuin ai-

kaisemmin, vaan kotoa pois muuttamisen syyt liittyvät ennemminkin elämäntilanteisiin. (Ks. Raitanen 2001, 99; Kupari 2011, 18.)

Suomalaisnuorten hyvin aikaista kotoa pois muuttoa on pohtinut Salonen (2005, 91). Hänen mukaansa suomalainen yhteiskunta kannustaa nuoria muuttamaan nopeasti omilleen mm. tarjoamalla sosiaalietuksilla. Hänen mukaansa Suomessa on vallalla individualistinen perhemalli, jonka vaikutuksesta nuoret oppivat tai joutuvat pärjäämään omillaan jo varhain. Nuorille on tyypillistä, että kotona opiskellaan, rentoudutaan, harrastetaan ja vietetään aikaa ystävien kanssa. Asumista leimaa myös sen väliaikaisuus. Usein samassa asunnossa asutaan vain 1–4 vuotta. (Kyllönen & Kurenniemi 2003, 17.)

Raitasen (2001) ja Puttosen (1995) tutkimusten mukaan nuoret eivät ole kiinnostuneet taloyhtiöiden asioista, eikä nuoria pidetä aktiivisina osallistujina yhteisössä. Tyypillinen piirre nuorten asumiselle on myös se, että nuorten asumista, varsinkin vuokra-asumista, pidetään usein jopa riskinä. Raitanen (2001, 101) toteaaakin, että usein nuori ei ole toivotuin vuokralainen, pahimmassa tapauksessa häntä ei haluta edes naapuriksi. Nuorten mahdollisuuksia itsenäiseen asumiseen vaikeuttaakin usein tämä NIMBY - asenne (not in my back yard).

Nivala (2007, 124) tuo artikkelissaan esiin yhteiskunnallisesti tärkeän näkökulman, joka tulisi näkyä nuorisoasumisessa ja asuntosuunnittelussa nuorille. Yhteiskunnan tulisi tarjota nuorille tietoisesti arvo- ja moraalikasvatusta. Nuorten arvo- ja moraalimaailman kehittymistä tulisi tukea niin, että se kasvattaisi nuorten hyvää tahtoa. Eriytyisen tärkeää olisi tukea hyvän tahdon muuttumista toiminnaksi ja nuorten kykyä arvioida omaa toimintaansa.

Nuorten asenteisiin pitkään vanhempien luona asumista kohtaan liittyy mielenkiintoinen piirre. Vaikka nuoret muuttavat aikaisin pois kotoaan, he arvostavat mahdollisuutta asua vanhempiensa luona pitkään. Noin 60 % vastasi olevansa samaa mieltä väittämästä ”pitkä vanhempien luona asuminen on etuoikeus”. (Kupari 2011, 16.)

Nuorten ympäristöasenteita on tutkittu kysymällä lämpimän veden kulutuksen vähentämisestä energian säästämiseksi. Väitteen ”energiaa säästääkseni käytän suihkussa

käydessäni vähemmän lämmintä vettä” kanssa täysin samaa mieltä oli 15 % vastaajista ja yli 40 % vastaajista oli vähintään jokseenkin samaa mieltä. Ainoa taustamuuttuja, joka toi vaihtelua vastauksiin, oli asuminen omakotitalossa. Yleisesti ottaen omakotiasujat ovat paremmin selvillä vedenkulutuksestaan kuin asunto-osakkeiden omistajat tai vuokra-asujat. (Kupari 2011, 45.)

2.4 Yhteisöllisyys ja sosiaalinen tuki

Yhteisö tarkoittaa asukkaille yhteenkuuluvuuden tunnetta, ryhmähenkeä, turvallisuudentunnetta, jaettua elinpiiriä ja sitä, että tuntee naapurit. Asumisohjaajille yhteisö tarkoittaa ennen kaikkea välittämistä muista. Talon kulttuuri voi näyttäytyä myös huonossa valossa. Aasukkaat eivät ilmoita häiriöistä mielellään, koska he pelkäävät leimautuvansa kantelijoiksi. (Kupari 2010, 9.)

Hiedanpää ym. (2008, 153) pohtivat artikkelissaan, että yhteisön jäsenten oppiessa tuntemaan toisensa ja ymmärtämään toisiaan, lisääntyy yksilön kokema turvallisuuden tunne. Sitä kautta he ovat vapaampia toimimaan omina itsenään yhteisön hyväksi. Tuomi (2005, 133) pohtii ihmisen ja yhteisöllisyyden välillä olevaa ristiriitaa seuraavasti: ”olemme yksilöitä vain yhteisön jäsenenä ja yhteisön jäseniä vain yksilöinä”. Myllyniemen (2008a, 103) mukaan tunne yhteenkuuluvuudesta kertoo sosiaalisten siteiden vahvuuden lisäksi myös luottamuksesta, yhteenkuuluvuuden kiinteys taas kertoo samaistumisesta ja identiteetistä. Jonkinlaista me-henkeä voidaan pitää perusvaatimuksena kaiken yhteisöllisyyden, osallisuuden, yhteistyön ja kansalaistoiminnan kannalta.

Avoin sosiaalinen kanssakäyminen tukee parhaiten yksilön ihmisenä kasvamista. Muiden kasvun hyväksyminen ja sen tukeminen kasvattaa yksilön valtaa suhteessa itseensä. Yhteinen suunnittelu, toteuttaminen ja yhdessä vastuun kantaminen vaatii yhteisvoimaan uskomisen lisäksi sen tietoista kehittämistä sekä myös luottamusta muihin. Tätä yhteisvoimaa voidaan kasvattaa avoimuuden, yhteisten tapahtumien ja verkostoitumisen kautta. Rakentava, myönteinen riippuvuussuhde onkin usein liian vähälle huomiolle jäävä ominaisuus, joka on merkittävä osa yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä. (Nyman 2006, 49.)

Vanhalakka-Ruohon ja Filanderin mukaan (2009, 385) keskeisinä yhteisöllisyyden merkkeinä voidaan pitää keskinäistä kunnioitusta, kunnioittavaa myötätuntoa, toisista huolehtimista sekä demokraattista keskustelua, joka mahdollistaa erilaisten näkemysten ilmaisemisen. Kun näiden kehittymiselle annetaan tilaa ja mahdollisuus, rakentuu yhteisöllisyyttä. Yhteinen, jaettu pyrkimys ja päämäärä voivat tuottaa yllättäviäkin tuloksia ja tuotoksia, kunhan muistetaan, ettei yhteisöllisyys ole vain kokouksia yhteisen pöydän ympärillä. (Hiedanpää ym. 2008, 152.) Horellin (1981, 181) mukaan yhteisöllisyys vahvistaa asukkaiden hyvinvointia, kunhan se perustuu vapaaehtoisuuteen ja asukkailla on mahdollisuus itse säädellä, milloin on toisten asukkaiden seurassa ja milloin vastaavasti taas ei ole.

Sosiaalinen tuki määritellään toimeksi tai toiminnaksi, joka helpottaa, auttaa tai ylläpitää yksilöä. Tuen tarkoitus on olla apu selviytymisessä, mikäli elämässä tapahtuu jostain mullistavaa. Sosiaalinen tuki voi olla emotionaalista, tiedollista tai aineellista. Aineellinen tuki on välttämätöntä elämisen kannalta, mutta jokainen tarvitsee lähiyhteisön tukea, jotta voi tuntea kuuluvansa johonkin, olla hyväksytty ja arvostettu omana itsenään. (Kumpusalo 1991, 13–14.) Yksilön kokiessa, että hänestä huolehditaan ja hänet on hyväksytty yhteisön jäseneksi, hänen omanarvon tunteensa vahvistuu. Yhteisön osana oleminen lisää sosiaalisuutta ja turvallisuutta. Se voi myös kannustaa nuorta pyrkimään hyvään elämänhallintaan. (Kaipio 1997, 148–149.)

Nuorisoasuntoliiton paikallisyhdistyksiä tutkittaessa koettiin yhteisvastuun ja talkoisiin osallistumisen asuinympäristön viihtyisyyden parantamiseksi olevan osa yhteisöllisyyttä. Kuitenkin niissä kiinteistöissä, joissa ilmenee paljon ilkeävaltaa, saatetaan talkoot kokea toisten jälkien korjaamiseksi. Asukkaiden kokemaan yhteisvastuullisuuden saattaa vaikuttaa myös se, miten hyvin asukkaat tuntevat toisensa. Yksi merkittävä tekijä on myös asuinympäristön viihtyisyys. Asukaan halutessa muuttaa asumaan juuri tiettyyn kohteeseen, asuu hän todennäköisesti samassa kohteessa pidempään. Tällöin hän myös pitää asuinympäristön viihtyvyyden kehittämistä tärkeänä. (Kupari 2010, 10–11.)

Yhteisöllisyys ei kuitenkaan kaikkien tutkimusten mukaan kuulu nuorten asumisen ominaispiirteisiin. Puttosen (1995, 110) tutkimuksen mukaan yhteisöllisyys nuorten asumisessa kuuluu vain harvan aikuistuvan nuoren arvomaailmaan.

Yhteisöllisyydellä tarkoitamme tässä opinnäytteessä asukkaiden halukkuutta tutustua naapurustoon, toimia yhdessä sekä asukastoiminnan vaikutusta yhteisöllisyyteen.

2.5 Sosiaalinen pääoma

Sosiaalisen pääoman käsite nousi eri tieteenalojen kiinnostuksen kohteeksi 1990 -luvulla Robert D. Putnamin tutkimusten seurauksena. Suomessa Markku Hyypä on tutkinut sosiaalisen pääoman ja terveyden sekä hyvinvoinnin välisiä suhteita. Hyypän (2005, 8) mukaan kansalaisjärjestötoiminta ja sosiaalinen aktiivisuus ovat myös sosiaalista pääomaa, mikä hyvinvointivaltiossa esiintyy kansalaisten tuottamana lisäarvona. Kansalaisaktiivisuutta voidaan tukea ja edistää valtion taholta, mutta valtio ei pysty kasvattamalla tai ohjaamalla kansalaisiaan synnyttämään sosiaalista pääomaa.

Yhteisöä ja yhteisöllisyyttä tarkasteltaessa ovat sosiaaliset vuorovaikutussuhteet ja verkostot avainasemassa. Tässä yhteydessä voidaan käyttää käsitettä sosiaalinen pääoma. Sosiaalisella pääomalla tarkoitetaan yksilön sosiaalisia suhteita, sosiaalista ympäristöä ja verkostoa. Sosiaalinen pääoma voidaan tulkita kyvyksi työskennellä yhdessä yhteisten päämäärien hyväksi. (Hellsten 1998, 29–31.)

Kajanoja (2009, 77) painottaa artikkelissaan, että sosiaalisen pääoman käsitettä tulisi käyttää vain, kun tutkittava ilmiö kytketään taloustieteelliseen käsitteistöön, fyysisen ja inhimillisen pääoman rinnalle. Tällöin tarkastelun kohteena on yhteiskunnan tai yrityksen tuotto. Pohdinnan alla on tällöin, mikä merkitys on luottamuksella, osallistumisella ja muilla sosiaalisilla ilmiöillä tuoton muodostumisessa fyysisen ja inhimillisen pääoman rinnalla.

Yhteisö tuottaa sosiaalista pääomaa, kuten vuorovaikutusverkostoja, luottamusta, vastavuoroisuutta ja yhteistoimintaa. Tämä sosiaalinen pääoma tuottaa hyvinvointia niin yksilölle, yhteisölle kuin yhteiskunnallekin. (Saastamoinen 2009, 55.) Sosiaalista pääomaa voidaan kuvata sanalla yhteisöhenki. Tämä ominaisuus onkin yhteisön toiminnan edellytyksenä ja mahdollistajana. (Hyypä 2002, 57.) Sosiaalisen pääoman tutkimuksessa käytettävät mittarit mittaavat Ellosen (2008, 40, 44) mukaan mm. luottamusta, yhteenkuuluvuuden tunnetta, turvallisuuden tunnetta ja ilmapiiriä. Hänen mukaansa yhteisö ja yhteisöllisyys voidaan kuvata vallitsevana tilanteena, joka pitää yllä

yhteenkuuluvuuden tunnetta, vastaavasti sosiaalisen pääoman tarkoituksena on muokata tuo vallitseva tila tuottamaan jotain muuta.

Tässä opinnäytteessä tarkoitamme sosiaalisella pääomalla sen tuottamaa hyvinvointia asukasyhteisössä, joka näkyy asukkaiden halukkuutena toimia aktiivisena osana asukkaiden yhteisöä. Ajattelemmme myös, että sosiaalinen pääoma tuottaa yhteisölle taloudellista pääomaa. Hyvinvoinnin lisääntymisellä on vaikutusta ilkeiden ja häiriöiden vähenemiseen, näin vuokranantaja voi panostaa taloudellisesti enemmän asukkaiden viihtyvyyteen.

2.6 Osallisuus

Nuorten osallisuutta tutkinut Gretscher (2002, 90–91) määrittelee osallisuuden käsitteen osallisuuden tunteeksi, joka näyttäytyy nuorten tiedoissa, tarinoissa ja keskusteluissa. Osallisuuden tunnetta kuvaa hyvin voimaantuminen, joka näyttäytyy, kun nuori tuntee itsensä päteväksi ja oman roolinsa merkittäväksi. Tämä mahdollistaa omien tunteiden ilmaisun ja arvioinnin yhteisön jäsenenä. (Ks. Gretscher 2002, 90–91; Horrelli ym. 2004, 136.)

Kiilakoski (2007, 13–14) määrittelee osallisuutta olevan kahdenlaista: osallisuus on oikeutta omaan identiteettiin ja arvokkuuteen osana perheen kaltaista yksikköä, kuten yhteisöä, sekä todellisen vastuun kantamista ja sen saamista omasta, toisten ja koko yhteisön toimintakyvystä. Osallisuus on sitoutumista yhteisten asioiden muuttamiseksi paremmaksi. Osallisuus on Gretscherin (2002, 93) mukaan sitä, että nuorella on oikea ja riittävä rooli vaikuttamiseen pyrkivän toiminnan kaikissa vaiheissa aina alusta loppuun saakka.

Nuorten osallistumiselle tulee luoda edellytykset, koska nuorilta puuttuu tietoa aloittaakseen osallistumisen omatoimisesti. Osallisuus voidaan ymmärtää oikeudeksi, jota nuori voi oppia hyödyntämään. (Gellin 2007, 60.) Ensimmäinen askel osallistumiseen tapahtuu yleensä sellaisen toiminnan kautta, joka ei vaadi tietoa yhdistyksen toiminnasta, kuten talkoot ja myyjäiset, mutta tarjoaa väylän muihin tutustumiseen. Osalle tämä osallistuminen toisten määrittelemään tekemiseen on sitä toimintaa, jota he toivovatkin. Kaikille ei riitä sopeutuminen muiden suunnitelmiin, vaan toteuttaakseen

itsenäisyyden ja kyvykkyyden tarpeitaan he haluavat olla käyttämässä valtaa siihen, mitä tehdään ja miten tehdään. Tällöin onkin pohdittava, kuinka mahdollistetaan toimintatapoja, joissa voi kokea mahdollisuuksiensa, tietojensa ja taitojensa tulevan käyttöön ja joissa uusille ideoille on tilaa toteutua. Osallistuminen pelkistyy helposti pieniin asioihin vaikuttamiseen muiden asettamissa rajoissa, tai vain kuulluksi tulemiseen. Kaikkia yhteisön jäseniä tasapuolisesti kohtelevan ja avoimen yhteisön synnyttäminen vaatii aikaa ja tavoitteellista työtä. (Laitinen 2006, 85–86.)

Kirby ym. (2003, 21) erottelevat osallisuuden seitsemän eri ulottuvuutta: osallisuuden taso, päätöksen teon kohde, päätöksenteon sisältö, osallisuustoiminnan luonne, osallisuuden toistuvuus ja kesto sekä lasten ja nuorten mukana olo.

Osallisuudelle voidaan määritellä neljä eri tasoa. Ensimmäisellä tasolla nuorten mielipiteet ja näkökannat otetaan huomioon aikuisten toimesta, olivatpa ne nuorten vapaaehtoisesti tuottamia tai aikuisten heiltä pyytämiä. Nuorten tarjoamaa informaatiota käytetään osana päätöksen tekoa, kuten mitä tahansa muutakin informaatiota. Toisella tasolla nuoret otetaan mukaan yhdessä aikuisten kanssa tehtävään päätöksentekoon, aikuiset kuitenkin tekevät päätöksen. Nuoret ovat mukana päätöksenteon ytimessä ohjaten päätöksentekoa, mutta aikuisilla on täydellinen päätäntävalta. Kolmas taso ei aina juurikaan eroa edellisestä. Erona edelliseen on nuorten vaikutusvallan taso päätöksen tekoon, mutta tällä tasolla nuoret tekevät päätöksen tasa-arvoisina aikuisten kanssa ja jakavat myös vastuun päätöksistä. Neljännellä tasolla nuoret tekevät päätöksiä täysin itsenäisesti. On kuitenkin otettava huomioon, että toteutuakseen tämä neljäs taso on hyvin riippuvainen aikuisten luomista rakenteista, vastuusta ja vallasta. (Kirby ym. 2003, 22–23.)

KUVIO 1. Osallisuuden tasot (Kirby ym. 2003, 22)

Puttonen (1995, 109) havaitsi tutkimuksessaan, jossa osallisuus osoittautui näennäisdemokratiaksi, ettei osallisuus toteudu ilman käytettävissä olevaa valtaa. Asukaskokouksille olisi pitänyt antaa todellista päätösvaltaa tuomalla niihin päätettäväksi konkreettisia asioita sekä suhtautumalla asukkaiden niissä tekemiin aloitteisiin vakavasti. Laitisen (2006, 86) mukaan yhden tavan todellisen päätösvallan käyttöön tarjoaa toiminnan lohkominen osiksi ja tarjoamalla jokin osa jäsenten itsenäisesti suunniteltavaksi ja toteutettavaksi. Tällainen toiminnan osasta vastaaminen voi parhaimmillaan tarjota kokemuksia yhdessä tekemisestä ja kokemisesta. Pahimmassa tapauksessa lohkominen voi kuitenkin aiheuttaa jäsenille kokemuksen siitä, että he ovat tulleet siirretyksi syrjään pääasiallisesta toiminnasta.

Vapaaehtoisuus on kaiken kansalaistoiminnan perusta ja satojenkin ammattitaitoisten työntekijöiden kansalaisjärjestö muuttuu merkityksettömäksi, mikäli sen toiminnasta vastaavat vain palkkatyöläiset. Tämän vuoksi keskeinen kysymys onkin, mitkä ovat yksilöiden syyt osallistua vapaaehtoistoimintaan. Usein arkisen puurtamisen keskellä ei muisteta pysähtyä miettimään, millaisiin oletuksiin järjestön toimintatavat perustu-

vat, tai mitkä oletukset kohdistuvat ihmisten vastuutehtäviin kannustamisessa. (Laitinen 2006, 6.)

Tässä selvityksessä osallisuudella tarkoitamme asukkaiden mahdollisuuksia ja sitoutumista vaikuttamiseen. Osallisuudella ja asukastoimintaan osallistumisella on eroavuutensa. Asukkaat voivat osallistua asukastoimintaan ilman, että ovat itse siihen mitenkään panostaneet, kun taas osallisuuteen tarvitaan todellisia vaikutusmahdollisuuksia ja käytettävissä olevaa valtaa.

2.7 Asukastoiminta

Siikasen (1994, 11) mukaan asukkaiden osallistuminen asukastoimintaan edellyttää omistajan myönteistä suhtautumista asukastoimintaan. Toiminnasta tulisi vastata ammattitaitoisten vetäjien osallistumisen ollessa henkilösidonnaista. Osallistumista vähentäviä tekijöitä ovat mm. tiedon puute toiminnasta sekä tietojen ja taitojen puute taloutta koskevista asioista. Sitä vastoin korkealla vuokratasolla ja asuinviihtyvyysohjelmissa on suotuista vaikutus osallistumiseen.

Asukasosallisuutta nuorisotasunneissa tutkinut Kupari (2010, 24–25) toteaa kaikista keinoista tehokkaimmaksi osallisuuden luojaksi asumisohjaajan henkilökohtaisen kontaktin asukkaisiin. Nuorten on helpompi lähteä asukastoimintaan mukaan, kun he tuntevat tai tietävät asumisohjaajan. Se, miten paljon paikallisyhdistys on valmis satsaamaan työpanosta osallisuuden edistämiseen, vaikuttaa asukkaiden osallisuuden määrään. Vastaavasti Puttosen (1995, 109) tutkimuksen mukaan asukastoiminnan käynnistäminen ja JNP:n tavoitteisiin pääseminen olisi vaatinut asumisen aloittamisen koulutusjaksolla, jossa nuoria asukkaita olisi tiedotettu heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan sekä asukkaiden osallistumismahdollisuuksista. Laitinen (2006, 93) muistuttaa, että osallistumisen mahdollistavia toimintatapoja on hyvä miettiä etukäteen, sillä eri ihmisillä on erilaisia valmiuksia itsensä ilmaisuun ja työskentelyyn erikokoisissa ryhmissä. Onkin tarjottava monipuolisia tapoja osallistumiseen, jotka huomioivat erilaisten ihmisten erilaiset vahvuudet. Tutkimusten (ks. Himanen 2009, 65; Kupari 2010, 21) mukaan nuorisotasumisessa on myös tärkeää huomioida, ettei asukastoiminta nuorten elämässä ole tärkeysjärjestyksessä välttämättä ensimmäisenä. Heillä on

paljon tekemistä, eikä aika riitä asukastoimintaan osallistumiseen. (ks. Himanen 2009, 65; Kupari 2010, 21.)

Asukkaiden ikä ja tuen tarve asumiseen vaikuttavat myös asukastoimintaan. Jos talossa asuu nuoria ihmisiä ja näiden nuorten ohjauksen ja neuvonnan tarve on suuri, ei voida olettaa asukastoiminnankaan organisoituvan itsestään. Nuoret osallistuvat mukaan toimintaan, sen ideointiin ja suunnitteluun, mutta käytännön järjestelyt jäävät työntekijöiden hoidettaviksi. (Kupari 2010, 22.) Laitisen (2006, 91–92) mukaan olennaista on myös pohtia, millaisia merkityksiä osallistuminen tai osallistumatta jättäminen luo. Pohdittavaa riittää myös siinä, kuinka kynnystä osallistumiseen voitaisiin madaltaa, ja millaiset edellytykset osallistumiseen ylipäätään halutulla toimijaryhmällä on, sekä millä tavoin he voivat olla mukana eri vaiheissa projektia.

Roivainen (1994, 85) on kritisoinut vuokralaisdemokratian kehittämishankkeita tavoitteiden ja asukkaiden todellisen aseman ristiriitaisuudesta. Kun tavoitteissa puhutaan usein vuokralaisten aseman ja oikeuksien parantamisesta, raporteissa asukkaat kuvaataan kyvyttöminä, haluttomina ja passiivisina osallistujina.

2.8 Naapuruston merkitys

Tässä opinnäytteessä tarkastellaan, mikä merkitys on naapurustolla ja sen vuorovaikutussuhteilla asumisviihtyvyydelle. Naapurusto vaikuttaa nuorten viihtymiseen asuinalueella. Kuparin (2011, 52) tutkimuksen mukaan, yli 90 % vastaajista, oli sitä mieltä, että mukavilla naapureilla on suuri merkitys asumisviihtyvyydelle, ja 56 % nuorista oli täysin samaa mieltä väitteestä. Puttosen (1995, 106–107) JNP:n Kultalakintietä koskevan tutkimuksen tuloksena voidaan todeta, että etukäteen tiedusteltaessa nuoret eivät kokeneet vuorovaikutusta naapureiden kanssa merkittäväksi, vaikka vuorovaikutus naapureiden välillä kasvoi myöhemmin ennako-odotuksia suuremmaksi.

Ympäristöministeriön asukasbarometrissä 2004 tarkasteltiin myös naapuruston vuorovaikutussuhteiden tärkeyttä asukkaille. Kyselyn mukaan 39 % vastaajista jutteli naapureiden kanssa päivittäin ja lähes yhtä moni viikoittain. Kotoa itsenäistyneillä nuorilla oli omat kaverisuhteensa ja verkostonsa. Tämän takia naapurisuhteet olivat heille vähemmän tärkeitä kuin vanhuksille. (Juntto 2008, 99.)

Hyvin toimivat sosiaaliset suhteet vaikuttavat merkittävästi turvattomuuden ehkäisemisessä. Kaupunkimaisissa ympäristöissä naapuruussuhteet ovat pääasiassa pinnallisia, mutta silti niillä on oma positiivinen merkityksensä, erityisesti niissä ympäristöissä, joissa on vähän sosiaalista vuorovaikutusta ja alueella on huono-osaisten leima. (Jääskeläinen ym. 2001, 41.)

2.9 Nuorisoasuntoliitto (NAL) ja asumisen sisältöpalvelut

Nuorisoasuntoliitto ry (NAL) on toiminut nuorten aikuisten asumisen edistämiseksi vuodesta 1971. NAL rakennuttaa ja vuokraa nuorisoasuntoja, tarjoaa asumisen sisältöpalveluja, tuottaa yleistä asumista koskevaa tietoa ja toimii nuorten edunvalvojana asumista koskevissa asioissa yhdessä 28 paikallisen nuorisoasuntoyhdistyksen, yleishyödyllisen vuokrataloyhtiönsä Alkuasunnot Oy:n sekä asumisen tukipalveluita tuottavan NAL Palvelut Oy:n kanssa. (NAL: Internet -sivut.)

Nuorisoasuntoliitossa kehitetyt sisältöpalvelut antavat raamit kaikkien paikallisten Nuorisoasuntoyhdistysten toimintaan. Sisältöpalvelut on kehitetty vastaamaan nuorten tarpeita asumisen näkökulmasta. Sisältöpalvelut on yläkäsite NAL:n piirissä, jolla pyritään turvaamaan asumisen onnistuminen. (NAL: Internet -sivut.) Nuorisoasunnoissa sosiaali- ja nuorisotyön menetelmin tehtävän työn keskeisiä palveluja ovat tuettu asuminen, asumisneuvonta, asumisohjaus, ryhmätoiminnat, asumisen kurssit ja asukastoiminnan aktivointi. (NAL-asukkaan palvelut.) Karppisen (2011) artikkelin mukaan itsenäistymiseen ja itsenäisen asumisen aloittamiseen tarvitsevat nuoret muutenkin kuin kohtuuhintaisen vuokra-asunnon. Nuorisoasuntojen hakijoista hieman alle 10 % ilmoitti tarvitsevan muutakin kuin taloudellista tukea itsenäisen asumisen aloittamiseen.

2.9.1 Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP ry

Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP ry (JNP) on Jyväskylän seudulla monipuolisen asuntovalikoiman tarjoaja ja sosiaalisen nuorisotyön kehittäjä. JNP:n nuorisoasuntoja on yli 600, ja ne ovat tarkoitettu 18–28 -vuotiaille. Palveluasunnot, joita on yli 100, ovat tarkoitettu yli 60 -vuotiaille senioriasujille ja nuorten tuetulle asumiselle.

JNP:llä on tällä hetkellä kiinteistöjä 37 ja niissä asuntoja on 754. Asukkaita asuu Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnoilla noin 995. Talot sijaitsevat kolmen eri kunnan alueella: Jyväskylässä, Muuramessa ja Laukaassa. (JNP: Internet -sivut.) JNP ry perustettiin vuonna 1990. Ensimmäinen hanke oli kahden rivitalon rakentaminen Keltinmäkeen. Kultalakintien kohde valmistui vuonna 1992. (JNP: Internet -sivut/historia.)

JNP:n ensimmäisestä nuorisoasuntokohteesta Kultalakintie 3:sta on tehty Puttosen (1995) tutkimus vuosina 1991–1994. Tutkimuksessa seurattiin mm. kohteen suunnittelua, asumista ja asukastoiminnan muotoutumista. Asukkaiden ja hankkeen vastuuhenkilöiden kokemusten perusteella arvioitiin myös hankkeen onnistumista sekä sen kykyä vastata asukkaiden odotuksiin. (Puttonen 1995, 3.)

2.9.2 JNP:n asumisen sisältöpalvelut asukkaille

JNP on palkannut kaksi asumisohjaajaa kehittämään ja tarjoamaan asumisen sisältöpalveluita asukkaille. JNP haluaa mahdollistaa asumisen onnistumisen tarjoamalla asukkailleen tietoa, neuvontaa ja osallistumismahdollisuuksia. Vastaavanlaisia asumisen sisältöpalveluja ei tarjoa Jyväskylän seudulla yksikään muu toimija.

Asumisen sisältöpalveluiden kehittäminen JNP:ssä alkoi vuonna 2002. Asumisen tukihenkilöprojektin (2002–2005) tavoitteena oli tuottaa osaksi nuorisoasuntojen palvelukokonaisuutta asumiseen liitettäviä tukipalveluja. Asuntotuotannon sekä asuttamisen rinnalle on projektin kautta kehitetty sisältöpalvelu, jossa asukkaan oma aktiivinen rooli kasvaa. (JNP ry:n asumisen tukihenkilöprojektin loppuraportti 2009.)

Palvelujen kehittämistä ja toteuttamista jatkoi Tuetun asumisen projekti (2006–2009). Vuoden 2010 alusta tuettu asuminen irtaantui omaksi toiminnakseen. Tuetun asumisen päämääränä on luoda edellytykset itsenäiseen asumiseen ja elämiseen. (Tuetun asumisen esite 2005–2008.) Tuetun asumisen tarpeellisuutta kuvaavat Kääriäinen & Nurminen (2009, 61) seuraavasti: ”sosiaalisen tuen antamisella nuorille pystytään tasapainottamaan nuoren elämää ja antamaan eväitä asumisesta ja omasta elämästä selviytymiseen.” JNP tuottaa pääasiallisesti tuettua asumista kahdessa yksikössä. JNP tarjoaa kuntouttavaa asumispalvelua 18–30 -vuotiaille mielenterveys- ja päihdekuntoutujille

tai muuten hankalassa elämäntilanteessa oleville nuorille aikuisille. (JNP ry:n Tuetun asumisen esite 2005–2008.)

JNP:n Tuetun asumisen asumisohjaukseen sisältyy yksilöohjausta 1–5 kertaa viikossa, arkisin kello 8–16 välisenä aikana. Yksilöohjauksen lisäksi asukkailla on mahdollisuus osallistua ryhmätoimintaan viikoittain. Asumisohjauksen sisältö määritellään asukkaan henkilökohtaisessa asumissuunnitelmassa. Asumissuunnitelma perustuu asukkaan omiin voimavaroihin ja tavoitteisiin. Tavoitteet liittyvät usein opiskeluun, työhön, arjenhallintaan ja aktiiviseen kuntoutumiseen. (JNP ry:n Tuetun asumisen esite 2010.)

JNP:n asumisohjauksen peruslähtökohtana on itsenäisen asumisen onnistuminen. Kohderyhmänä ovat asukkaat, joiden asuminen on hetkellisesti kriisiytynyt vaikkapa vuokranmaksuongelmista. Tällöin asuminen on mahdollista turvata säännöllisellä ja lyhytaikaisella (1–3 kuukautta) tuella. Tuki on muutama tunti kuukaudessa henkilökohtaista asukasohjausta. Asukasohjaukseen liittyvät tapaamiset toteutetaan pääosin asukkaan kotona tai asioimalla yhdessä virastoissa. Asumisohjaukseen asukkaat ohjautuvat asukasvalinnan, verkostoyhteistyön, häiriötilanteiden, vuokranmaksuhäiriöiden tai asukkaan oman yhteydenoton perusteella. (JNP ry:n asukasohjauksen toimintakuvaus, 2011.) Tyypillisiä asumisohjauksen asiakkaita ovat nuoret, joilla on luottotietomerkintä. Näiden nuorten on vaikea saada asuntoa asuntomarkkinoilta. Isännöitsijät ovat usein asumisohjauksen keskeisin yhteistyökumppani. (Karppinen 2011, 86.)

JNP:n asumisneuvonnan tarkoituksena on häätöjen ja vuokrasopimusten purkamisten ennaltaehkäisy. Asumisneuvonta tarkoittaa kertaluontoista tai korkeintaan muutaman tunnin mittaista ohjausta. Asumisneuvonnassa tehdään vuokrarästien maksusuunnitelmia ja neuvotaan asumistuen hakemisessa. (Karppinen 2011, 86.) Kettunen määrittelee asumisneuvonnan yleiseksi asumiseen liittyväksi neuvonnaksi, palveluohjaukseksi sekä verkosto- ja yhteistyötyöksi, jota tarjotaan joko avoimelle tai suljetulle kohderyhmälle pääsääntöisesti ilman sopimukseen perustuvaa asiakassuhdetta (Kettunen 2010, 23.)

JNP:n vastuullinen asukasvalinta tarkoittaa käytännössä niiden asunnonhakijoiden haastatteluja, jotka ohjautuvat kiinteistösihteerien tai moniammatillisen verkoston

kautta. Tavoitteena on haastatella mahdollisimman paljon ensiasuntoon muuttavia nuoria, maahanmuuttajia sekä ne asunnonhakijat, joiden on jostain syystä hankala saada asuntoa. Asunnon saamista vapailta vuokramarkkinoilta vaikeuttaa esimerkiksi luottotietomerkinnät, hakijan asunnottomuus tai asunnonhakijan taustalla oleva häätö edellisestä asunnosta. Vastuullisella asukasvalinnalla varmistetaan, että asukkaalla on riittävät edellytykset onnistua itsenäisessä asumisessa. Tarvittaessa asunnonhakija ohjataan Tuetun asumisen tai muiden palveluiden piiriin. (Vastuullisen asukasvalinnan toimintakuvaus 2011.)

Pääosin JNP:n asukasperehdytys tapahtuu vuokrasopimuksen kirjoittamisen yhteydessä. Kiinteistösihteerit perehdyttävät kaikki uudet asukkaat käyden läpi kiinteistökohdaisen infopakettin. Perehdytyksessä annetaan asukkaalle tietoa asumisesta ja sisältöpalveluista. Asumisohjaajat sopivat tapaamisen mahdollisimman monien ensiasuntoon muuttavien, vastuullisen asukasvalinnan läpikäyneiden, erityisryhmiin kuuluvien ja asumisohjaukseen tulevien nuorten kanssa. Tapaaminen sovitaan asukkaan kanssa kahden viikon sisällä muuttopäivästä. Tässä laajassa asukasperehdytyksessä käydään tarkemmin läpi asumisohjauksen mahdollisuus, asumisneuvonta, asukastoiminta sekä sovitaan tarvittavat jatkotoimenpiteet. Tämän lisäksi asukkaan kanssa käydään läpi muuttajan muistilista, jossa käydään yksityiskohtaisemmin läpi mm. asunnon perustoiminnot. (JNP ry:n asukasperehdytyksen toimintakuvaus, 2011.) Laajan asukasperehdytyksen tarkoituksena on helpottaa asumisen aloittamista ja ennaltaehkäistä mahdollisia ongelmatilanteita. Perehdytyksen avulla lisätään asumiseen liittyvää tietoutta. Perehdytyksellä madalletaan myös asukkaan kynnystä tarvittaessa ottaa yhteyttä asumisohjaajaan. Tyypillisiä asiakkaita ovat ensiasuntoon muuttavat nuoret, maahanmuuttajat sekä soluasuntoon muuttavat nuoret. (Karppinen 2011, 86.)

JNP:n asukastoiminnan tavoitteena on asukkaiden asumisviihtyvyyden parantaminen. Asukkaille luodaan asumisen ympärille muita toimintoja. JNP:n asukastoimintaa järjestävät asumisohjaajat asukkaiden kanssa yhdessä heidän toiveidensa pohjalta. Asukastoiminnan työmuotoja ovat yhdysasukastoiminta, talkoot, asukaskokoukset, asukastoimikunnat sekä kaikille asukkaille suunnatut ryhmätoiminnot. Tällä hetkellä yhdysasukkaat mahdollistavat omalla aktiivisella toiminnallaan seuraavat toiminnot: Kiväärитеhtaankadulla on asukkaiden käyttöön tarkoitettu kuntosali, biljardipöytä, kierrätyshuone ja kerhotiloissa kokoontuu taidekerho, Palokassa Pirkkolantiellä on

myös biljardipöytä ja Laukaassa on asukkaiden käyttöön varattu autotalli pienimuotoiseen remonttitoimintaan. Tämän lisäksi järjestetään erilaisia tapahtumia, kierrätystapahtumia, pihakirpputoreja, koiranäyttelyjä, biljarditurnauksia jne. (Kts. JNP ry:n asukastoiminnan toimintakuvaus, 2011; JNP: Internet -sivut/asukastoiminta.)

3. SELVITYKSEN TOTEUTTAMINEN

Asumisen sisältöpalveluja on tarjottu jo pidemmän aikaa, mutta kuitenkin ei ole tutkittu, kuinka sisältöpalvelut kohtaavat asukkaiden toiveet ja tarpeet. Aikaisemmin käytössä olleet toimintamallit ja työntekijäresurssit eivät mahdollistaneet yhteishallintolain toteutumista kaikilta osin. Asukkaiden tarpeisiin ja toiveisiin ei pystytty vastaamaan toivotulla tavalla ennen vuotta 2010, jolloin JNP palkkasi kaksi asumisohjaajaa kehittämään asumisensisältöpalveluja. JNP:n palvelujen kehittämistyö on parhailaan meneillään ja kehittämistyön tueksi tarvitaan ajantasaista tutkittua tietoa asukkaiden toiveista ja tarpeista.

3.1 Selvityksen tarkoitus ja tutkimusongelmat

Tällä selvityksellä halutaan tuoda esille JNP:n asukastoiminnan tarvetta, merkitystä ja kehittämisideoita asukkaiden näkökulmasta käsin. Tarkoituksena on selvittää, kuinka JNP:n sisältöpalvelut kohtaavat asukkaiden toiveet ja tarpeet.

Opinnäytteellä haemme vastauksia seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Mitkä ovat JNP:n 18–33 -vuotiaiden asukkaiden asumiseen liittyvät toiveet?
2. Millaisia kokemuksia asukkailla on yhteisöllisyydestä ja osallisuudesta?
3. Millaisia ideoita asukkailla on toiminnan kehittämiseksi?

3.2 Tutkittavan ryhmän valinta

Kysely tehtiin JNP:n kaikille asukkaille. Selvitykseen otettiin mukaan vain 18–33 -vuotiaiden asukkaiden vastaukset. Tähän ikäryhmään päädyimme, koska JNP:n nuori-asumisen asunnot ja asumisen sisältöpalvelut ovat tarkoitettu ensisijaisesti 18–28 -

vuotiaille. Asunnon voi saada vielä 28 -vuotiaana ja vuokrasopimus on voimassa sen vuoden loppuun kun täyttää 33 vuotta. Yli 33 -vuotiaita pyydettiin myös vastaamaan kyselyyn mahdollista seniori- ja palveluasumisen kehittämistyötä varten. Palveluasumisen piirissä olevat asukkaat jätimme selvityksemme ulkopuolelle, koska suurin osa palveluasumisen piirissä olevista on yli 33 -vuotiaita ja eivät näin ollen sopineet vastaajiksi. Jätimme heidät ulkopuolelle myös siksi, että heille tarjotut palveluasumisen palvelut olisivat saattaneet vääristää kyselyn tuloksia.

Päädymme käyttämään kokonaisselvitystä, koska aikaisemmissa JNP:n asumisviihtyvyysselvityksissä kato oli ollut suuri. Kokonaisselvityksellä on pyritty pienentämään riskiä siitä, että joku tietty ryhmä jäisi kokonaan tutkimuksen ulkopuolelle.

3.3 Tutkimusmenetelmät

Selvityksessä käytettiin sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista tutkimusta yhdistäen kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen tutkimusmenetelmiä. Kyselymme oli määrällinen, standardoitu kyselytutkimus, jossa oli myös avoimia kysymyksiä. Kysely toteutettiin verkkokyselynä. (Vrt. Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 58–59.)

Hirsjärven ja Hurmeen (2004, 27) mukaan kvantitatiiviset menetelmät keskittyvät usein jonkin ilmiön laajuuden ja voimakkuuden mittaamiseen, kun taas kvalitatiivisella tutkimuksella saadaan esiin tutkittavien havainnot tilanteista. Kvalitatiivisten menetelmien on todettu olevan paras vaihtoehto silloin, kun tarkoituksena on lisätä ymmärrystä ja saada syvälinen kuvaus tutkittavasta ilmiöstä. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 60). Kysymysmuotoina olivat avoimet kysymykset, monivalintakysymykset ja asteikkoihin perustuvat kysymykset. Vastaaminen kyselyyn oli anonymia, mutta halutessaan vastaaja sai jättää yhteystietonsa arvontaa varten.

3.4 Aineistonkeruu kyselylomakkeella ja aineiston kuvaus

Aineisto kerättiin sähköisesti käyttämällä Webropol -kyselyä, joka sisälsi sekä avoimia että monivalintakysymyksiä. (Liite 1.) JNP:n asukkaille jaettiin kotiin tiedote helmi- ja maaliskuussa, jossa heitä pyydettiin vastaamaan kyselyyn. (Liite 5.) Tiedote jaettiin 580 talouteen, joissa asui kyselyn tekohetkellä 712 kohderyhmäämme kuulu-

vaa asukasta. Vastausaikaa oli maaliskuun loppuun saakka. Mikäli asukkailla ei ollut mahdollisuutta vastata Webropol -kyselyyn, heille tarjottiin mahdollisuutta saada kyselylomake postitse. Verkkokyselyn etuna on menetelmän nopeus ja aineiston vaivaton kerääminen. Suurin ongelma verkkokyselyissä on kato (Hirsjärvi ym. 1997, 185). Webropol -kyselyn vastaukset saadaan muutettua suoraan SPSS -tilasto-ohjelman ymmärtämään muotoon.

Kyselylomakkeen avulla saadaan tietoa vastaajien uskomuksista, käsityksistä, arvoista, asenteista ja mielipiteistä (Hirsjärvi ym. 1997, 186). Kyselytutkimuksen heikkouksia on se, että kyselyn vastaajista ei voi tietää, kuinka huolellisesti ja rehellisesti he ovat vastanneet. Tutkijalla ei myöskään ole mahdollista saada selvennystä tai lisätietoja vastauksiin. (Vilkkä 2005, 74; Hirsjärvi ym. 1997, 184.) Toisaalta taas lomakekysymyksen hyvinä puolina Valli (2001, 101) mainitsee sen, ettei tutkija vaikuta vastauksiin samoin kuin esimerkiksi haastattelussa ja kyselylomakkeella esitetty kysymys on jokaiselle vastaajalle samassa muodossa eikä niiden mahdollisesti vaihtuva esitystapa vaikuta vastauksiin.

Vastauksia saimme 84 asukkaalta (12 %), jotka sopivat selvitykseen ikänsä puolesta. Vastanneista naisia oli 57, miehiä 27. Keskiarvoa vastaajistamme edustaa 23 -vuotias, yksin asuva lapseton nainen, joka on asunut JNP:n asunnossa hieman alle 17 kuukautta. Hän on opiskelija tai käy töissä.

3.5 Aineiston analysointi

Webropol -kyselyllä kerätty määrällinen aineisto käsiteltiin SPSS -tilasto-ohjelmaa käyttäen. Avoimet kysymykset käsiteltiin induktiivisella sisällönanalyysillä. Kankkusen ym. (2009, 134) mukaan sisällönanalyysia käytetään yleensä kvalitatiivisen tutkimuksen perusanalyysimenetelmänä. Se mahdollistaa erilaisten aineistojen analysoinnin ja kuvaamisen. Tavoitteena siis on tiivis, mutta riittävän laaja ilmiön esittäminen. Kritiikkinä sisällönanalyysia kohtaan on todettu sen olevan yksinkertainen tekniikka, joka ei mahdollista jatkossa tilastollisten analyysien tekemistä.

Määrälliselle aineistolle tehtiin SPSS -tilasto-ohjelman avulla t-testi, jotta mahdolliset sukupuolten väliset tilastollisesti merkitsevät erot saataisiin selville. Levenen testillä

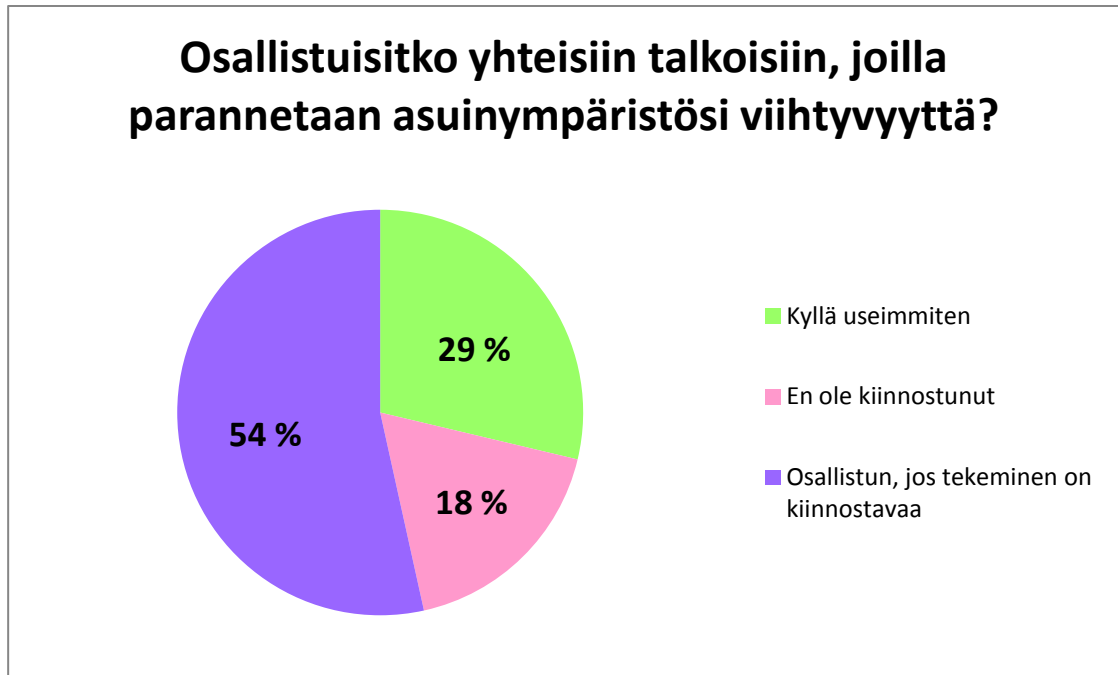
testasimme varianssien yhtäsuuruudet. Kiinnostavaa olisi ollut vertailla eri taloissa asuvien vastausten eroja. Joidenkin talojen asukkaista vain pieni osa vastasi kyselyyn, joten ei vertailu ollut mahdollista. Merkitsevyystestien tulokset ovat taulukkomuodossa liitteissä 1–3. Selitettävän muuttujan ollessa kaksiluokkainen, voidaan ryhmittäiset keskiarvot mitata käyttäen riippumattomien otosten t-testiä. (Vrt. Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 109.) Tilastollisesti merkitseviä eroja löytyi vain kysymyksestä 33 ja sen yhteistilojen siivousta ja energian kulutuksen vähentämistä koskevissa kohdissa. Merkitsevinä tuloksina voidaan todeta, että miehet ovat tilastollisesti merkitsevästi haluttomampia vähentämään energiankulutusta ($k_{a_n}=1.9$ vst. $k_{a_m}=2.6$, $t=-2.403$, $df=82$, $p<0.05$) ja siivoamaan yhteistiloja ($k_{a_n}=3.6$ vst. $k_{a_m}=4.1$, $t=-2.037$, $df=82$, $p<0.05$). Sukupuolesta riippumatta vastaajat olivat kaikkein haluttomampia osallistumaan siivoustehtäviin. Olemme kuvanneet aineistoa prosenttijakaumilla sen ollessa mielestämme lukijaystävällisempää verrattuna frekvensseihin.

4. TULOKSET

Tässä luvussa avaamme 84 vastaajan tämän selvityksen kannalta oleelliset vastaukset. Vastaukset ovat jaoteltu vastamaan tutkimuskysymyksiimme. Kyselylomake löytyy liitteestä 1.

4.1 JNP:n asukkaiden asumiseen liittyvät toiveet

Vastaajista 29 % oli valmiita osallistumaan varauksetta yhteisiin talkoisiin (kts. kuvio 2) ja mikäli tekeminen on kiinnostavaa, 54 % vastaajista osallistuisi talkoisiin. Vain 18 % vastaajista ilmoitti, ettei ole kiinnostunut osallistumaan yhteisiin talkoisiin, joilla parannettaisiin asuinympäristön viihtyvyyttä.

KUVIO 2. Asukkaiden osallistumishalukkuus talkoisiin

JNP:n asukastapahtumiksi vastaajat toivoivat eniten erilaisia talkoita (20 %), joiden päätteeksi olisi esimerkiksi grillausta talon asukkaiden kesken. Toiseksi eniten (13 %) toivottiin kirpputoreja ja kierrätystapahtumia talojen pihoille. JNP:n toivottiin edistävän asukkaiden liikuntaharrastuksia tarjoamalla liikuntatapahtumia tai kaikille asukaille avoinna olevia liikuntavuoroja. Asukastapahtumiksi asukkaat ehdottivat illanviettoja, kuten pihajuhlia ja erilaisia asukasretkiä. Kuitenkin vastaajista 37 % koki, ettei asialla ole merkitystä heille tai jättivät vastaamatta kysymykseen.

Säännölliseksi viikoittaiseksi asukastoiminnaksi vastaajista 18 % ehdotti liikuntaan liittyvää toimintaa. Yhteinen sählyvuoro, lenkkeily, keilaus ja ylipäättänsä liikunta saivat kannatusta, kunhan sitä olisi tarjolla ilta-aikaan. Kerran kuussa tapahtuvaksi säännölliseksi toiminnaksi asukkaista 7 % ehdotti kirpputoria tai kierrätyshuonetointia.

Muutamia kertoja vuodessa järjestettäväksi toiminnaksi vastaajista 10 % ehdotti asukaskokouksia taloilla ja erilaisia talkoita. Vastaajat ehdottivat myös pihajuhlia, grillausta, illanistujaisia ja peli-iltoja säännölliseksi toiminnaksi.

Kysyttäessä asukkailta, kuinka haluaisit vaikuttaa oman asuinympäristösi viihtyvyyden parantamiseen, 23 % asukkaista halusi vaikuttaa talkoilla ja piha-alueiden kunnostamisella. Talkoilla siistittäisiin pihoja ja pihaille haluttaisiin laittaa kukkaistutuksia sekä pieniä kasvilavoja.

”Haluaisin kesäisin istuttaa kukkia pihalle ja laittaa talvisin linnuille ruokaa (Niitä on mukava katsella pakkassäällä).” (vastaaja 1)

Toiseksi eniten (14 %) asukkaat kokivat voivansa vaikuttaa asuinympäristönsä viihtyvyyteen olemalla omatoimisia ja ottamalla toiset asukkaat huomioon pitämällä omat ja yleiset tilat siisteinä, jos heillä olisi siihen tarvittavat välineet.

”Jos olisi lumilapioita/lumikola, voisin tehdä pieniä lumitöitä rapun edestä, mihin koneella ei pääse.” (vastaaja 2)

Esille nousi myös naapureiden tupakoinnista johtuva asumisviihtyvyyden huonontuminen. Parveketupakointi haluttaisiin saada loppumaan ja tupakantumpit haluttaisiin pois ovien edestä.

”Tupakoitsijoita voisi opettaa laittamaan tupakantumpit astiaan, ulko-oven edusta on usein täynnä tumppeja sekä myös ulkorappuset.” (vastaaja 3)

Erilaisiin kiinteistöjen puutteisiin toivottiin korjausta. Joidenkin asuntojen kylmyyden koettiin johtuvan vanhoista ikkunoista ja ikkunoiden uusimista toivottiin. Lumitöiden tekemisessä koettiin olevan parannettavaa ja roskakatosten siisteyteen toivottiin parannusta. Vastaajista 25 % ei halunnut vaikuttaa mitenkään.

4.2 Asukkaiden kokemukset yhteisöllisyydestä ja osallisuudesta

Asukkaille tarkoitetut yhteiset asukastilat koki tärkeiksi 62 % vastaajista (kts. kuvio 3). Asukastilojen merkityksellisyyttä vastaajat perustelivat paikkana, missä he voivat tutustua naapureihin ja yhdessäolon lujittavan talon yhteishenkeä. Yhden vastaajan näkemys asukastilojen merkityksellisyydestä:

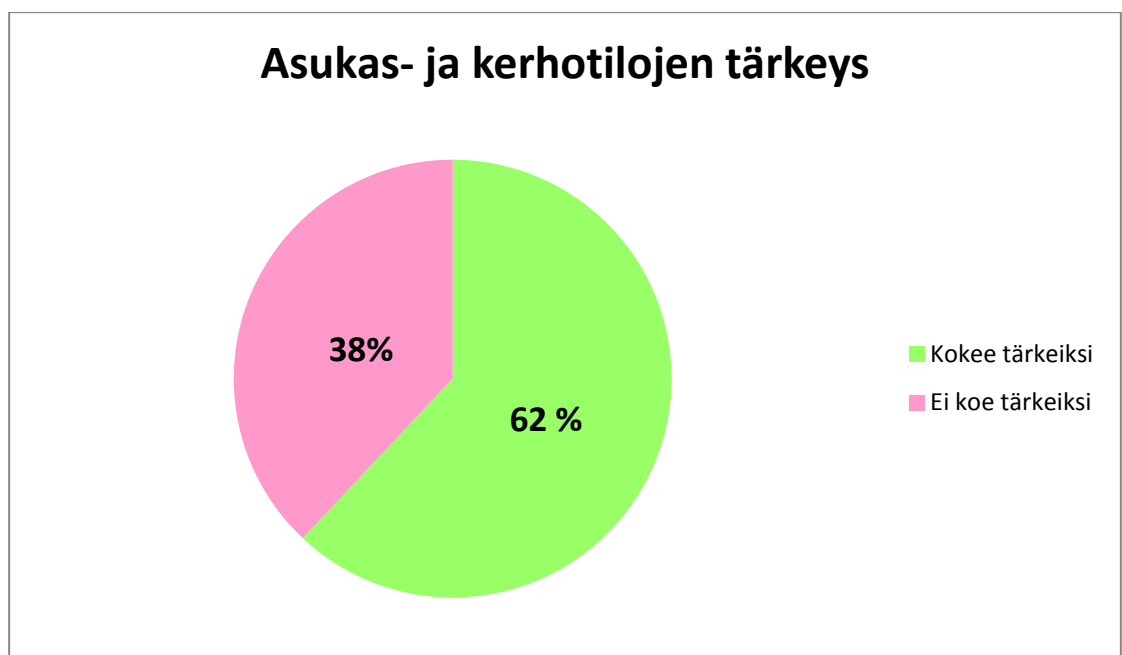
”Toimiessaan ne lisääisivät yhteisöllisyyden tunnetta ja loisivat hyvää henkeä naapurustossa.” (vastaaja 4)

Asukastiloilla on myös positiivinen vaikutus viihtyvyyteen. Vastaajat pitivät tärkeänä, että on paikka erilaisille harrastustoiminnoille, jotta voitaisiin järjestää kaikenlaisia tapahtumia.

”jos ei kämpillä jaksa palloilla niin voi halutessaan mennä kuluttamaan aikaansa kerhotilalle biljardin pariin” (vastaaja 5).

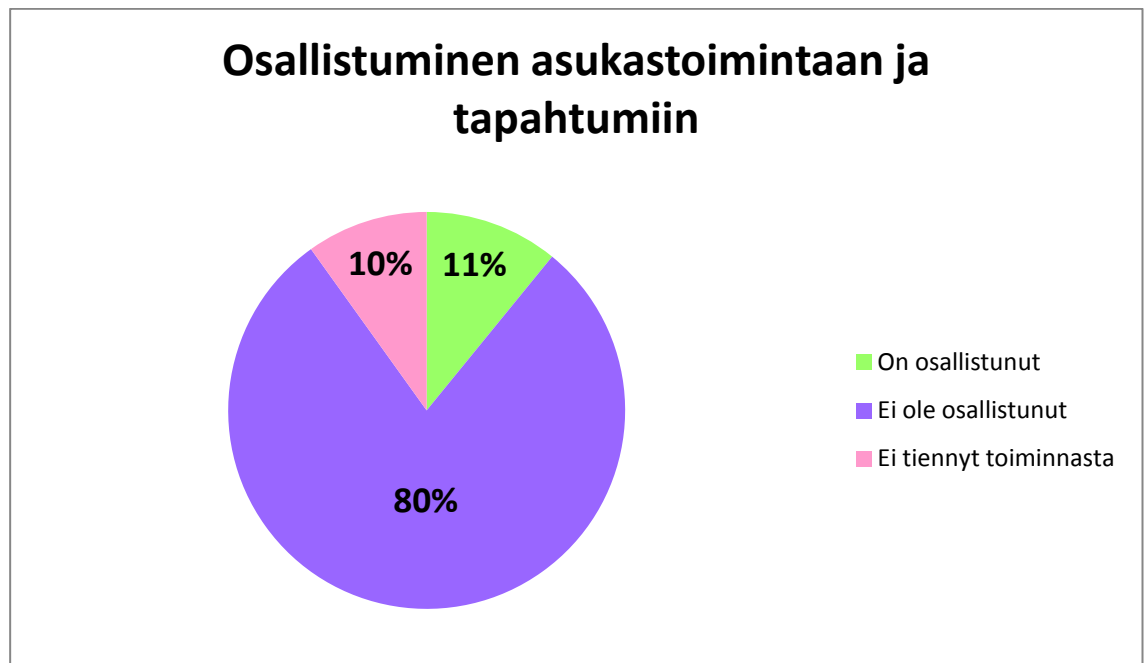
38 % vastaajista ei pitänyt asukastiloja tärkeinä. Heistä 10 % perusteli kantansa sillä, etteivät he tiedäneet asukastiloja olevan, tai että asukastilat eivät ole asukkaiden käytössä tällä hetkellä. Loput perustelivat asukastilojen merkitsemättömyyttä ajan puutteella, tai etteivät he itse kokeneet tarvitsevansa asukastiloja tai tarvetta tutustua naapureihin.

”En ole ollut tietoinen sellaisten olemassaolosta. Toisaalta ei minulla olisi aikaa oleskella niissä.” (vastaaja 6)

KUVIO 3. JNP:n asukastilojen merkityksellisyys kyselyyn vastanneiden mielestä

JNP:n asukastoimintaan tai tapahtumiin oli vastaajista osallistunut 11 %, 10 % ei tiennyt asukastoiminnasta. (kts. kuvio 4).

KUVIO 4. Osallistuminen asukastoimintaan ja tapahtumiin

Talon yhteishenkeä koskeva avoin kysymys tuotti vastauksia laidasta laitaan. Vastaajista 43 % kertoi yhteishengen olevan huono, tai ettei sitä ole lainkaan. 37 % taas kuvaili yhteishengen olevan todella hyvä ja lämmin. Osa vastaajista perusteli talon yhteishengen olevan hyvä, koska naapureita tervehdittiin kohdattaessa, toiset taas kokivat yhteishengen olevan olematon, koska tervehtiminen oli ainut kanssakäymisen muoto.

”Löytyykö sellaista? Kaikki tuntuvat elävän omissa oloissaan. Muutamaa naapuria voi ja uskaltaa ohimennen moikata, mutta siihen se yhteishenki sitten jääkin. Eli perussuomalaisista ”naapurisosiaalisuutta”. Lapsiperheet kenties tutustuvat toisiinsa muita paremmin lasten yhteisten pihaleikkien kautta.” (vastaaja 7).

Kysymys tuotti lukuisia vastauksia, joissa kuvailtiin talossa esiintyviä häiriöitä tai muiden asukkaiden yhteishenkeä heikentäviä toimia. Vastaajista 20 % ei tuntenut naapureitaan, heistä kuitenkin merkittävä osa halusi tutustua naapureihinsa paremmin.

”Tunnen jotkut talon asukkaista ulkonäöltä, mutta en ole lähemmin tutustunut heihin. Kaikki ovat kuitenkin ystävällisiä ja tervehtivät takaisin, pitävät ovea auki tai varaavat hissiä. Taloyhtiöstä löytyy kyllä myös selvästi häiriö asukkaita, koska olen huomannut 9kk aikana taloyhtiössä asuneena, että seiniä on töhritty, postilaatikoita hajotettu eikä rappukäytävän siisteydestä välitetä. Myös selvää ilkivaltaa on ollut havaittavissa esim. ikkunanhajottaminen syksyllä 2010.” (vastaaja 8).

Vastaajista suurin osa (63 %) luotti naapureihinsa, mutta vastaajilta löytyy myös täysin päinvastaisia mielipiteitä. 37 % vastaajista oli vähintään pääosin eri mieltä, eivätkä siis luottaneet naapureihinsa. Samoin jakaantuivat myös vastaukset väitteeseen ”Uskallan pyytää naapuriltani apua”. 60 % vastaajista uskalsi pyytää apua naapuriltaan, mutta 26 % vastaajista oli pääosin erimieltä ja 14 % koki, ettei voinut pyytää apua naapurilta. Suurin osa (70 %) vastaajista ei tiennyt, keitä asuu samassa talossa heidän kanssaan. 12 % vastaajista oli pelännyt naapuriaan. Vastanneista 58 % ei ole saanut uusia kavereita talostaan. Taulukossa 2 on esitetty vastaajien kokemusten jakautuminen naapuruston vuorovaikutuksesta.

TAULUKKO 2. Vastaajien kokemukset naapuruston vuorovaikutuksesta

VÄITE KYSELYLOMAKKEESSA, NELIPORTAINEN ASTEIKKO: 1 = Täysin samaa mieltä 2 = Pääosin samaa mieltä 3 = Pääosin eri mieltä 4 = Täysin eri mieltä	NAAPURUSTON VUOROVAIKUTUS				
	Täysin samaa mieltä %	Pääosin samaa mieltä %	Pääosin eri mieltä %	Täysin eri mieltä %	ka.
Luotan naapureihini	6	57	25	12	2,43
Uskallan pyytää naapuriltani apua	17	43	26	14	2,38
Tiedän, keitä talossani asuu	5	25	43	27	2,93
Olen pelännyt naapuriani	6	6	19	69	3,51
Olen saanut uusia kavereita talosta	5	20	17	58	3,29

Taulukossa 3 esitetään vastaajien kokemusten jakautuminen asuinympäristöstään. Vähintään kuukausittain asuinalueellaan häiriöitä oli havainnut 51 % vastanneista. Kuitenkin löytyi myös sellaisia vastaajia, jotka eivät kokeneet häiriöitä esiintyvän koskaan asuinalueellaan (15 %). Vähintään kuukausittain häiriöitä kokeneista 8 % ei kuitenkaan ilmoittanut häiriöistä JNP:lle. Vastausten mukaan kiinteistöissä ei esiintynyt päivittäin ilkivaltaa, mutta 20 % kokee sitä esiintyvän vähintään kuukausittain. Asuinalueellaan liikkeessään 8 % koki turvatonta oloa vähintään kuukausittain. Vastaajien vähäisiä kontakteja naapureihin kuvaa se, että vastaajista 49 % jutteli harvemmin kuin kuukausittain naapurin kanssa ja 20 % vastaajista ei jutellut koskaan naapureidensa kanssa.

Myös naapuriapu oli vähäistä, sillä harvemmin kuin kuukausittain tai ei koskaan naapuriaan auttaneita oli selkeästi suurin osa kaikista vastanneista (68 %). Naapuriaan lähes päivittäin tai vähintään viikoittain auttoi 14 %. Vastanneista 48 % ei ollut saanut naapuriltaan apua koskaan. Vähintään kuukausittain naapuriapua saavia oli (27 %) (kts. taulukko 3).

TAULUKKO 3. Vastaajien kokemukset asuinympäristöstään

VÄITE KYSELYLOMAKKEESSA, VIISILUOKKAINEN ASTEIKKO: 1 = Lähes päivittäin 2 = Vähintään viikoittain 3 = Kuukausittain 4 = Harvemmin kuin kuukau- sittain 5 = Ei koskaan	KUINKA USEIN					
	Lähes päivittäin %	Vähintään viikoittain %	Kuukausittain %	Harvemmin kuin kuukausittain %	Ei koskaan %	ka.
Asuinalueellasi esiintyy häiriöitä	6	17	29	33	15	3,36
Asuinalueellasi esiintyy ilkeävaltaa	0	5	15	46	33	4,08
Sinulla turvaton olo liikkeussasi asuinalueellasi	0	1	7	35	57	4,48
Jutteleet naapureittesi kanssa	11	17	24	29	20	3,31
Olet auttanut naapuriasi	1	13	18	32	36	3,88
Olet saanut apua naapuriltasi	0	11	17	25	48	4,10

Taulukossa 4 näkyvät vastaajien kokemusten jakautuminen heidän vaikutusmahdollisuuksistaan asuinympäristöönsä liittyen. Vastaajat olivat voineet vaikuttaa mielestään eniten asumisviihtyvyyteen ja kiinteistön korjaustöihin ja vastaavasti taas vähiten vuokraan, järjestyssääntöihin ja asukastoimintaan. Vastanneista 6 % oli osallistunut asukaskokouksiin, kun taas 23 % ei ole edes ollut tietoinen kokouksista. Tarkasteltavien ryhmien väliltä ei löytynyt tilastollisesti merkittäviä eroja. (Liite 2.)

TAULUKKO 4. Vastaajien kokemukset vaikuttamismahdollisuuksistaan

VÄITE KYSELYLOMAKKEESSA, VIISILUOKKAINEN ASTEIKKO: 1 = Erittäin paljon 2 = Melko paljon 3 = Vähän 4 = En lainkaan 5 = Ei merkitystä minulle	OLETKO MIELESTÄSI VOINUT VAIKUTTAA SEURAAVIIN ASIOIHIN:					
	Erittäin paljon %	Melko paljon %	Vähän %	En lainkaan %	Ei merkitystä minulle %	Ka.
Kiinteistön kunnossapitotöihin	4	20	24	39	13	3,38
Kiinteistön korjaustöihin	4	18	31	39	8	3,31
JNP:n asukastoimintaan	1	14	25	31	29	3,71
Vuokraan	1	1	14	74	10	3,89
Järjestyssääntöihin	1	8	24	54	13	3,69
Asumisviihtyvyyteen	8	18	38	27	8	3,10

Vastaajista 40 % ilmoitti olevansa valmiita vähentämään energiankulutusta päivittäin ja vähintään viikoittain yhteensä 65 %. (kts. taulukko 5) Merkitsevinä tuloksina voidaan todeta, että miehet olivat tilastollisesti merkitsevästi haluttomampia vähentämään energiankulutusta ($k_{a_n}=1.9$ vst. $k_{a_m}=2.6$, $t=-2.403$, $df=82$, $p<0.05$) ja siivoamaan yhteistiloja ($k_{a_n}=3.6$ vst. $k_{a_m}=4.1$, $t=-2.037$, $df=82$, $p<0.05$). Sukupuolesta riippumatta vastaajat olivat kaikkein haluttomampia osallistumaan siivoustehtäviin. (Liite 3.)

TAULUKKO 5. Vastaajien kiinnostus vuokraa laskeviin toimenpiteisiin

VÄITE KYSELYLOMAKKEESSA, VIISILUOKKAINEN ASTEIKKO: 1 = Lähes päivittäin 2 = Vähintään viikoittain 3 = Kuukausittain 4 = Harvemmin kuin kuukausittain 5 = Ei koskaan	ASUKKAILLA ON MAHDOLLISUUS VAIKUTTAA VUOKRANMÄÄRÄYTYMISEEN. MITÄ OLISIT VALMIS TEKEMÄÄN VUOKRASI PIENENTÄMISEKSI?					
	Lähes päivittäin %	Vähintään viikoittain %	Kuukausittain %	Harvemmin kuin kuukausittain %	Ei koskaan %	ka.
Siivota yhteistiloja	4	10	30	23	35	3,75
Siivota rappukäytävää	4	13	32	20	31	3,62
Vähentää energiankulutusta	41	25	20	8	6	2,14
Tehdä lumitöitä	10	25	29	16	21	3,14
Leikata nurmikkoja	1	13	18	32	36	3,39
Osallistua pihatalkoihin	0	11	17	25	48	3,14
Osallistua pieniin kunnossapitotöihin	5	13	39	27	16	3,36

4.3 Asukkaiden ideat toiminnan kehittämiseksi

Vastaajista 81 % kertoi asukastoiminnan kehittämisen olevan erittäin, melko tai jonkin verran tärkeää ja 19 % vastaajista kertoi, ettei asukastoiminnan kehittäminen ole lainkaan tärkeää hänelle (kts. taulukko 6). Sukupuolten väliltä ei löytynyt tilastollisesti merkittäviä eroja. (Liite 4.)

TAULUKKO 6. Asukastoiminnan kehittämisen tärkeys

VÄITE KYSELYLOMAKKEESSA, NELILUOKKAINEN ASTEIKKO: 1 = Erittäin tärkeää 2 = Melko tärkeää 3 = Jonkin verran tärkeää 4 = Ei lainkaan tärkeää	KUINKA TÄRKEÄÄ TALOSI ASUKASTOIMINNAN KEHITTÄMINEN ON SINULLE?				
	Erittäin tärkeää %	Melko tärkeää %	Jonkin verran tärkeää %	Ei lainkaan tärkeää %	ka.
Kuinka tärkeää talosi asukastoiminnan kehittäminen on sinulle?	4	21	56	19	2,90

Asukkailta kysyttäessä ideoita asukastilojen kehittämiseksi, vastaajista 25 % koki ongelmaksi tiedon puutteen asukastilojen olemassaolosta ja sijainnista sekä tiedotuksen koettiin olevan puutteellista myös asukastiloissa olevasta toiminnasta.

”Kerhotilaa voisi yrittää jotenkin koristella houkuttelevan näköiseksi ja laittaa joka rappuun ison mainoksen pari päivää ennen tiettyä tapahtumaa/ kerhoa. Kaikki eivät välttämättä kiireiltään muista koko tapahtumaa, jos siitä tulee lappu postissa.” (vastaaja 9)

Vastaajista 12 % kaipasi asukastiloihin lisää ohjattua toimintaa, kuten yhteisiä tapahtumia, peli-iltoja ja askartelua.

”Tiedän, että jonkinlainen tila on olemassa mutta olen ajatellut sen olevan tyhjillään tai jonkun yrityksen vuokratyössä. Biljardipöytä tai jokin muu voisi saada kerhotilan ahkeraankin käyttöön.” (vastaaja 10)

Ne vastaajat, jotka käyttivät punttisalia, kokivat avainkäytännön olevan hankala ja se osaltaan laski punttisalin käyttöastetta. Nämä vastaajat ehdottivat kaikille asukkaille omaa avainta punttisalille tai useampia yhdyshenkilöitä taloihin, joilla on avaimet salille. Aukkaat ehdottivat asukastiloihin hankittavaksi musiikkivälineitä, biljardipöytiä, seurapelejä sekä kuntosalien välineiden uusimista. Vastaajista 36 % ei ollut ideoita asukas- tai kerhotilojen toiminnan kehittämiseksi.

5. POHDINTA

Tässä selvityksessä tuotiin esille JNP:n asukastoiminnan tarvetta, merkitystä ja kehittämisideoita asukkaiden näkökulmasta käsin. Tarkoituksena oli selvittää, kuinka JNP:n sisältöpalvelut kohtaavat asukkaiden toiveet ja tarpeet. Vastausprosentti jäi varsin alhaiseksi (12 %), mutta luku on samaa suuruusluokkaa JNP:n normaalien asukaskyselyiden kanssa. Vastaajista (n=84) 68 % oli naisia.

5.1 Selvityksen tulosten pohdintaa ja johtopäätöksiä

Selvityksen tuloksista nostamme esiin tärkeimmät kohdat. Turvattomuuden kokemukset vastaajien joukossa olivat yllättävän yleisiä, naapuriaan vastaajista oli pelännyt 12 % ja turvattomuutta asuinalueella liikkueensa oli tuntenut vähintään kuukausittain 8 %. Kautta linjan tuloksissa korostui naapureiden keskinäisen vuorovaikutuksen vähäisyys, paikka paikoin jopa olemattomuus. Vastaajista 49 % juttelee harvemmin kuin kuukausittain naapurinsa kanssa ja 20 % vastaajista ei ollut koskaan jutellut naapureidensa kanssa. Vuorovaikutuksen vähäisyys voi olla syy tai seuraus siitä, että naapureita ei juuri tunneta, eikä luottamuksen taso ole yleisesti ottaen kovin korkeaa. Kuparin (2010, 9, 40) selvityksen mukaan nuoret liittävät yhteisöllisyyden turvallisuuden tunteeseen ja siihen, että tuntee naapurinsa. Hiedanpää ym. (2008, 153) artikkelin mukaan yksilön turvallisuuden tunne lisääntyy yhteisön jäsenten oppiessa tuntemaan toisensa ja ymmärtämään toisiaan. Valitettavasti vastanneiden määrän ollessa osasta kiinteistöistä varsin pieni, emme voineet tehdä talokohtaisia vertailuja. Nämä olisivat palvelleet myös JNP:ja ja sen toiminnan kehittämistä paremmin.

Tiedonpuutteen korostuminen jokaisessa tiedottamiseen liittyvässä kysymyksessä sekä asukastilojen olemassaolosta oli myös yllättävää. JNP toteuttaa tiedottamista aktiivisesti Internet -sivujensa, Facebookin ja tiedotteidensa kautta, mutta silti asukkaat kokivat monissa asioissa tarvitsevänsä lisää tietoa tai kyselymme kautta huomasivat, etteivät tiedä joistain asumistaan koskevista asioista juuri mitään. Vastauksista voidaan päätellä JNP:n toimintaansa koskevan tiedotuksen olleen pääsääntöisesti riittämätöntä. (vrt. Kupari 2010, 43.) Aktiivinen tiedottaminen Internetissä on alkanut 2011 vuoden alusta, joten sen vaikuttavuus ei näkynyt vielä kyselyämme tehtäessä. Ha-

lusimme kyselyllämme myös lisätä asukkaiden tietämystä JNP:n uusista tiedotuskanavista.

Asukas- ja kerhotilat koettiin odotettua merkityksellisemmiksi. Aikaisempiin tutkimuksiin (vrt. Puttonen 1995, 107) perustuen myös nuorten asukkaiden kiinnostus tustua paremmin naapureihinsa ja naapuruston yhteisten tapahtumien lisääminen jatkossa oli odotettua suositumpaa.

Opinnäytteemme tulokset vahvistavat käsitystä siitä, että JNP:n toteuttama, vähäinenkin asukastoiminta on asukkaiden kannalta mielekästä ja lisää asumisviihtyvyyttä, mutta samalla tuo esiin sen, ettei asukkailla ole riittävästi tietoa asukastoiminnasta ja vaikuttamismahdollisuuksistaan. Vaikka yhteishallintolaki tarjoaa mahdollisuudet vaikuttamiseen, tiedon puute estää näiden mahdollisuuksien käyttämisen. Osallisuus jääkin lähinnä näennäisvaikuttamisen tasolle. Asukkaiden vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen tulee lisäämään todennäköisesti yhteisöllisyyttä ja sen kautta tuottamaan sosiaalista pääomaa. Yhteisö tuottaa sosiaalista pääomaa, kuten vuorovaikutusverkostoja, luottamusta, vastavuoroisuutta ja yhteistoimintaa. Tämä sosiaalinen pääoma tuottaa hyvinvointia niin yksilölle, yhteisölle kuin yhteiskunnallekin. (Saastamoinen 2009, 55.)

JNP:n asukkailla on kiinnostusta osallistua toimenpiteisiin, joilla parannetaan ja kehitetään asuinympäristöä ja sen viihtyvyyttä. Talkoot ovatkin toivotuin asukastoiminnan muoto. Sosiaalisen pääoman näkökulmasta ajateltuna talkoiden lisääminen kiinteistöissä tuottaa hyötyä niin vuokranantajalle kuin asukkaillekin. Vuokranantajan hyöty tulee pienentyneinä kunnossapitokuluina ja vähäisempänä asukasvaihtuvuudella asumisviihtyvyyden kasvaessa. Asukkaiden hyöty tulee lisääntyneenä asukastoimintana, viihtyvyytenä ja mahdollisesti asumiskulujen pienenemisenä. Aktiivisen talkootoiminnan lisääntyessä asukasohjaajat voivat kohdentaa työaikaansa niihin kohteisiin, missä yhteistoiminta ja yhteisöllisyys vaativat asukasohjaajan aktiivisempaa panostusta.

Vastaajien kiinnostus vuokraa laskeviin toimenpiteisiin vaihteli kysytystä toimenpiteestä ja sukupuolesta riippuen. Vastaajista 40 % ilmoitti olevansa valmiita vähentämään energiankulutusta päivittäin ja vähintään viikoittain yhteensä 65 %. Naiset oli-

vat valmiimpia siivoamaan yhteisiä tiloja. Siivous oli kuitenkin vähiten kiinnostava toiminnanmuoto. Sukupuolierot selittyivät sillä, että naiset ovat pääsääntöisesti ympäristöasioissa valveutuneempia ja he kiinnittävät usein enemmän huomiota ympäristönsä viihtyvyyteen.

Asukastiloilla koetaan olevan positiivinen vaikutus asumisviihtyvyyteen niiden lisäessä myös tutustumismahdollisuuksia naapureihin ja mahdollisuuksia yhteiseen toimintaan. Tilojen koetaan myös mahdollistavan harrastamisen kodin lähellä ja tarjoavan ajanvietettä. Asukastiloja ei ole kuitenkaan kaikissa kiinteistöissä tai ne eivät ole asukkaiden käytettävissä, vaikka sama ongelma havaittiin jo aiemmin toteutetussa Puttosen tutkimuksessa (1995, 107). Asukkaiden asukastilojen toimintaa toivotaan kehitettävän ja niiden käyttömahdollisuuksia lisättävän. Asukastiloista ja niiden käyttöä koskevista asioista toivotaan nykyistä huomattavan enemmän tietoa.

Asukkaat kokevat asuintalonsa yhteishengen tärkeäksi asiaksi, mutta suurin osa ei tunne naapureitaan tai he kokevat, ettei talossa ole minkäänlaista yhteishenkeä tai se on huono. Vastauksista ilmenee, että asukkaat toivovat tapahtumia ja toimintaa, jossa tutustuu muihin asukkaisiin ja yhteishenki voi kehittyä paremmaksi. Tutkimushetkellä vuorovaikutus naapureiden välillä oli monin paikoin lähes olematonta. Puolet vastanneista juttelee naapurinsa kanssa harvemmin kuin kuukausittain, toteutuneesta naapuriavusta puhumattakaan. Asumisohjaajien on hyvä tiedostaa asukkaiden erilaiset odotukset naapuruston yhteisöllisyyttä ja yhteishenkeä kohtaan. Osalle asukkaista riittää kun naapuria moikataan tavattaessa ja osa haluaisi tutustua naapureihin paremmin sekä toimia yhdessä heidän kanssa. Puttosen (1995, 106) tutkimus tukee havaintoa, että osa asukkaista ei koe vuorovaikutusta naapureidensa kanssa merkittäväksi asiaksi. Asumisohjaajien ei siis ole syytä lannistua, vaikka asukastapahtumaan eivät osallistuisikaan kaikki talon asukkaat.

Häiriöiden ollessa verrattain yleisiä, on hyvä pohtia niiden vaikutusta vuorovaikutukseen ja asumisviihtyvyyteen. Puuttumiskeinoja häiriöihin on olemassa ja niitä on tässä tilanteessa varmasti syytä käyttää, mutta asukkaiden on syytä ottaa itse enemmän vastuuta häiriöistä ilmoittamisesta. Tiedottamista myös tässä asiassa voidaan lisätä ja parantaa JNP:ssä. Joidenkin kiinteistöjen kohdalla on hyvä pohtia, onko kyseessä negatiivinen yhteisöllisyys. Tällä tarkoitamme esimerkiksi naapurin suojelemista ilkival-

ta- ja häiriötapauksissa. Talon kulttuuri voi näyttäytyä huonossa valossa. Vaikka häiriöitä olisikin, asukkaat eivät ilmoita niistä mielellään, koska he pelkäävät leimautuvansa kantelijoiksi. (Kupari 2010, 9.)

5.2 Selvityksestä nousseet toimintaehdotukset

Tämä selvitys tukee Kuparin (2010, 43) ja Puttosen (1995, 107) tutkimuksien tulosta, ettei ilman tiedottamista asukkaiden vaikuttamismahdollisuuksista ei voida olettaa asukkaiden myöskään olevan aktiivisia asukastoiminnan suhteen. Selvitys tuo esiin sen, että asukkailla on ideoita, toiveita ja ehdotuksia asukastoiminnan kehittämiseksi, mutta heillä ei ole tietoa siitä, kuinka nämä ideat, toiveet ja ehdotukset voitaisiin toteuttaa. Asukkailla on halua vaikuttaa koko asuinyhteisönsä hyvinvointiin, tämän toteuttamiseksi tarvitaan aktiivista asukastoimintaa, jonka käynnistämiseen olisikin nyt syytä panostaa riittävästi henkilöresursseja. RAY:n kohdennettua avusta seuraavan kerran haettaessa olisi syytä hakea lisärahoitusta kolmannen asumisohjaajan palkkaamiseen sisältöpalveluja tarjoamaan. Näin JNP:lle ei tule vuokran nostamispaineita lisääntyneistä palkkakuluista. Vuokranantajan panostaminen asukasosallisuuden kehittämiseen maksaa itsensä takaisin asumistyytyväisyytenä ja toimivana vuoropuheluna vuokranantajan ja vuokralaisten välillä (Kupari 2010, 40).

Asukastoimikunnat voidaan sitouttaa ja vastuuttaa asukastoiminnan kehittämiseen yhdessä asumisohjaajien kanssa, asukastoimikunnille pitäisi myös antaa oikeita vaikuttamismahdollisuuksia asumiseen liittyvissä kysymyksissä. Asukasdemokratia ei voi toteutua ilman todellisia vaikuttamisen mahdollisuuksia (vrt. Puttonen 1995, 109, Gretchel 2002, 93). Asukastoimikunnat voivatkin olla asukkaiden toiveiden toteuttajina esimerkiksi asukastapahtumien järjestäjinä. Yhteishallintolain (649/1990) mukaan asukastoimikunnat voivat suunnitella ja järjestää asukkaille yhteistä toimintaa.

Yhteishallintolain mahdollistama vaikuttaminen vuokranmääräytymiseen ja muihin vuokra-asumisen perusasioihin jää toteutumatta osittain tiedonpuutteen vuoksi. Yhteishallintolaki (649/1990) mukaan toimikunnat mahdollistavat asukkaiden osallistumisen mm. talousarvion laatimiseen ja vuokranmääritykseen, vaikuttamisen korjauksiin, rahoitussuunnitelmiin, kannanottamisen huoltoon ja ylläpitoon liittyviin asioihin, järjestyssääntöjen sisällöstä päättämisen sekä saunavuorojen ja muiden vastaavien

jakoperiaatteista päättämisen. Niin tämän selvityksen kuin Puttosenkin (1995, 107) tutkimuksen mukaan asukkailla olisi halua vaikuttaa vuokransa määräytymiseen omin toimin. Mahdollisuuksia tähän olisikin syytä lisätä, sillä yhteisistä asioista vastaaminen lisää yhteisöllisyyttä ja tätä kautta asumisviihtyvyyttä, turvallisuutta ja asuinympäristöstä huolehtimista. Puttonen (1995, 109) havaitsi JNP:n Kultalakin talojen tutkimuksessaan osallisuuden osoittautuvan näennäisdemokratiaksi. Osallisuus ei toteutunut ilman käytettävissä olevaa valtaa. Asukaskokouksille olisi pitänyt antaa todellista päätösvaltaa tuomalla niihin päätettäväksi konkreettisia asioita ja suhtautumalla asukkaiden niissä tekemiin aloitteisiin vakavasti.

Osalla asukkaista on vahva tunne asuinympäristönsä turvattomuudesta ja tämä onkin yksi tärkeimmistä haasteista. Turvattomuuden kokemukset kumpuavat usein siitä, että naapureita ei juuri tunneta eikä heidän kanssaan olla vuorovaikutuksessa. Näin yhteisöllisyys ja sen tuomat positiiviset vaikutukset ovat jääneet rakentumatta. Yhteisöllisen asumisen mahdollistaminen on ollut JNP:n pyrkimys toiminnan alusta alkaen. Yhteiset asukas- ja kerhotilat eivät kuitenkaan yksin riitä yhteisöllisyyden rakentumiseen, vaan siihen tarvitaan JNP:lta koko organisaation yhteistä ymmärrystä siitä, mitä yhteisöllinen nuorisoasuminen on (vrt. Puttonen 1995, 110). Yhteisöllisyyden mahdollistamisen ja edistämisen tulisikin olla läpäisyperiaatteena kaikessa JNP:n toiminnassa organisaation kaikilla tasoilla ja yhteisöllisyyspyrkimysten olla läpinäkyviä. Asumisohjaajien aktiivista panostusta tarvitaan yhteisöllisen asumisen ja asukastoiminnan käynnistämiseen. Kuparin (2010, 10–11) tutkimuksen mukaan nuoret kokivat yhteisvastuun ja talkoisiin osallistumisen asuinympäristön viihtyisyyden parantamiseksi olevan osa yhteisöllisyyttä. Asukkaiden kokemaan yhteisvastuullisuuteen vaikuttaa myös se, miten hyvin asukkaat tuntevat toisensa.

Näennäisvaikuttaminen vähentää motivaatiota vaikuttamiseen, osallistumiseen ja yhteistoimintaan, joten asukkaille on syytä luoda oikea vaikuttamiskanava, jota kautta asukkaiden toiveet, ideat ja ehdotukset saatetaan myös JNP:lle saakka. Asukastoimikuntien äänenpainoilla on varmasti suurempi painoarvo kuin yksittäisten asukkaiden toiveilla. Osallisuuden kokemus syntyy pienistä asioista, joten kaikki asukkaiden yhteydenotot asumisohjaajiin ja isännöintiin ovat tärkeitä. Mikäli näiden yhteydenottojen ei koeta vaikuttavan mihinkään, jatkossa motivaatio näihin yhteydenottoihin on heikompi eikä vaikuttamismahdollisuuksiin uskota. (vrt. Kupari 2010, 41.)

Selvitys osoittaa asukkaiden ottavan yhteyttä asumiseen liittyvissä ongelmissa tai häiriöissä eri JNP:n tahoihin: huoltoon, isännöintiin, asumisohjaajille ja asukastoimistoon. Avointen kysymysten vastauksien perusteella asukkaan yhteydenotto ei välttämättä aina tapahdu suoraan oikeaan tahoon ja viesti ei välttämättä kulje perille taholle, jolle asia kuuluu. Tämä antaa asukkaalle kokemuksen, ettei häntä ole kuultu eikä hän siten koe pystyvänsä vaikuttamaan. Tämä voi lisätä tyytymättömyyttä vuokranantajaa kohtaan. Onkin syytä harkita toimenpiteitä, joilla asukkaan ääni kulkee perille kaikille niille tahoille, joita asia koskee, riippumatta siitä, keneen asukas on ollut yhteydessä.

Asumisviihtyvyysselvitys tehdään vuosittain ja kyselyn avulla saadaankin arvokasta tietoa asukkailta. Kyselytulosten kautta saadun tiedon käyttöä voi jatkossa varmasti tehostaa ja tätä kautta myös kehittää JNP:n toimintaa ja vahvistaa asukkaiden tunnetta vaikuttamismahdollisuuksistaan.

5.3 Selvityksen eettisyys

Selvitykseen osallistuminen oli täysin vapaaehtoista, eikä vastaamattomuudelleen tarvinnut esittää syitä tai perusteita. Kaikkia vastauksia käsiteltiin tasapuolisesti, ja vastanneiden mielipiteille annettiin yhtäläinen arvo.

Asukkaille lähetetyssä saatekirjeessä oli kerrottu opinnäytetyömme ja suoritettavan kyselyn tarkoitus, sekä mihin sitä tullaan käyttämään. Saatteessa kerroimme myös kyselyn luottamuksellisuudesta ja anonymiteetistä. Muistutimme vastaamisen tärkeydestä tutkimuksellemme sekä tutkimuksemme tarjoavan mahdollisuuden vaikuttamiseen ja saada äänensä kuuluville. (vrt. Eskola & Suoranta 1998, 56.)

Kyselyissä esiin tulleita vastaajien nimi- ja muita tietoja käytettiin vain arvontaa varten, joka suoritettiin kyselyyn vastanneiden ja tietonsa jättäneiden kesken. Nimi- ja osoitetiedot oli suojattu kyselyssä siten, ettei niitä pystytty yhdistämään yksittäisiin vastauksiin.

5.4 Selvityksen luotettavuus

Toisen selvitystä tekevän henkilön toiminta JNP:n asumisohjaajana on kokemuksemme mukaan madaltanut kynnystä vastaamiseen ja lisännyt luottamusta tutkimustyötämme kohtaan. Selvitystä tehdessämme olemme pyrkineet olemaan objektiivisia niin vastaajia kuin tutkimuksen tilannutta tahoakin kohtaan. Kuitenkin toisen tutkijan pitkäaikaisen työnantajan ollessa tilaajataho, täysin objektiivinen toiminta ei ole ollut mahdollista. Toisen selvitystä suorittavan työskentely selvityksen tilaajataholle olisi voinut johtaa tulosten vääristymiseen, joten ulkopuolelta tulevan henkilön yhtenä tehtävänä onkin ollut olla tulosten objektiivinen tarkastelija. Omien odotustemme, uskomustemme ja mielipiteidemme sekoittamista selvityksemme vastauksiin pyrittiin välttämään selvityksen jokaisessa vaiheessa. (vrt. Eskola & Suoranta 1998, 16–17.) Selvityksen luotettavuutta lisää kahden henkilön käyttäminen selvityksen kaikissa vaiheissa. Teoriataustan kokoamisesta kyselytulosten tulkintaan ja johtopäätöksiin saakka kahden henkilön käyttäminen tarjoaa laajempia näkökulmia ja tarjoaa mahdollisuuden erilaisten tulkintojen tarkastelemiseen.

Kysely toteutettiin lomakekyselynä Webropolissa. Lomakkeen laatiminen koettiin haastavaksi, sillä se vei paljon aikaa ja vaati erilaisia tietoja ja taitoja (vrt. Hirsjärvi ym. 1997, 184.) Kuitenkin lomakkeen laatiminen on hyvin tärkeä vaihe tutkimuksessa, sillä sen sisällön täytyy vastata hyvin tutkittavaa ilmiötä. (Kankkunen-Vehviläinen & Julkunen 2009, 87.)

Kyselyyn perustuvaa selvitystä tehtäessä on tärkeää pohtia niitä vastaamiseen liittyviä seikkoja, jotka voivat vaikeuttaa kyselyyn vastaamista tai vääristää kyselytuloksia. Hirsjärven ym. mukaan kyselyn haittoja ovat vastaajien mahdollinen epärehellisyys ja huolimattomuus vastatessa, vastausvaihtoehtojen sopimattomuus vastaajien näkökulmasta, vastaajien mahdollinen tietämättömyys tutkittavasta aiheesta ja kyselyyn osallistumattomuus jossakin tapauksissa. (Hirsjärvi ym. 1997, 184.) Vastauksista nousi selvästi esiin myös se, että testikyselystämme ja etukäteen kyselylomakkeen muilla luetuttamisesta huolimatta kysymys 21 ”Mitä taitoja/osaamista sinulla on, joita haluaisit tuoda osaksi JNP:n asukastoimintaa?” jäi vaikeaselkoiseksi. Osa vastaajista ilmoittikin suoraan, etteivät ymmärtäneet kysymystä ja muutamista vastauksista kävi ilmi, etteivät he olleet ymmärtäneet kysymystä. Myös kyselyvastausten anonymiteetti hei-

kensi tähän kysymykseen annettujen vastausten hyödyntämistä jatkossa. Kysymyksen 35 ”Miten kuvailisit talosi yhteishenkeä?” kohdalla termi ”yhteishenki” osoittautui haastavaksi, sillä vastaajat tulkitsivat sitä monin eri tavoin: osalle vastaajista naapurin moikkaaminen riitti hyvään yhteishenkeen ja osalle vastaajista moikkaaminen ei kuvaa yhteishenkeä. Asiaa olisi pitänyt kysyä tarkemmin määritellyllä kysymyksellä.

Ennen selvityksen toteuttamista olimme luetuttaneet kyselylomakkeen ohjaavalla opettajalla ja JNP:n työntekijöillä sekä tämän jälkeen teimme koekyselyn pienelle tutkimusjoukolle. Näiden toimenpiteiden tarkoituksena on ollut parantaa selvityksen luotettavuutta sekä varmistaa, että kysymyksemme olivat tarkoituksenmukaiset ja ymmärrettävät. Saadun palautteen perusteella korjasimme lomakkeessa olleita virheitä sekä kehitimme saatekirjettä alkuperäistä paremmaksi. (vrt. Salmela 1997, 95.)

Opinnäytetyössämme, kuten yleensäkin suurelle yleisölle lähetetyssä kyselyssä, ongelmana on usein kato. Kadon suuruus riippuu vastaajista ja aihealueen kiinnostavuudesta. Parhaimmillaan vastauksia saadaan yleensä 30–40% lähetetyistä lomakkeista. (Hirsjärvi ym. 1997, 185.) Asukkaita muistutettiin kahden ja neljän viikon kuluttua kyselyyn vastaamisen tärkeydestä joka kotiin jaetulla tiedotteella (Liite 6). Kyselystä muistutettiin myös JNP:n Internet -sivuilla ja JNP:n Facebook -ryhmässä. Asumisohjaajat muistuttivat asukkaita kyselystä heitä kohdatessaan.

5.5 Pohdintaa selvityksen tekemisestä

Asukkaat antoivat kyselystämme positiivista palautetta ja kokivat sen mahdollistavan oikean vaikuttamisen. Kyselymme näytti tarjoavan asukkaille myös väylän kertoa asumiseen liittyvistä epäkohdista, joista he eivät kuitenkaan välttämättä ole olleet yhteydessä muualle tai kokivat, ettei heidän yhteydenotoistaan ole ollut apua.

Kyselyämme kohdannut vastaajakato pakotti meidät pohtimaan, miten vastaisuudessa katoa voitaisiin välttää esimerkiksi JNP:n asukastyytyväisyyskyselyissä. Vähäisen vastaajamäärän vuoksi keskustelimme yliopettaja Pekka Penttisen kanssa siitä, voimeko jatkaa opinnäytetyön tekemistä tällä vastaajamäärällä (Penttinen 2011). Keskustelun tuloksena totesimme vastaajamäärän olevan riittävä, jotta tulosten voidaan kat-

soa olevan yleistettäviä. Tiedotteiden kautta kyselystä muistuttaminen nosti vastaajamäärää hieman, mutta uskoaksemme asukkaiden sähköpostiosoitteiden kautta olisimme voineet saada merkittävän määrän vastaajia lisää. Asukkaiden sähköpostiosoitteita ei kuitenkaan ole järjestelmällisesti koottu, vaikka niitä voitaisiin käyttää tehokkaaseen ja tarvittaessa nopeaankin tiedottamiseen. JNP on tämän selvityksen tulosten perusteella alkanut kerätä asukkaiden sähköpostiosoitteita sekä lisännyt tiedottamistaan. Myös vuosittaista asukaskyselyä on uusittu ja kehitetty vastaamaan JNP:n tarpeisiin entistä paremmin.

Kyselymme oli näin jälkeenpäin pohdittuna hieman liian laaja käsiteltäviltä teemoiltaan ja asiakokonaisuuksiltaan. Valitsimme laajemman kyselyn tuottaaksemme opinäytetyömme kannalta merkityksentä materiaalia JNP:n myöhempää käyttöä varten sekä tiedottaaksemme kyselymme kautta asukkaita JNP:n toiminnasta ja vaikuttamismahdollisuuksistaan.

Näin jälkeenpäin ajateltuna kyselyyn olisi ollut ehkä syytä lisätä muutama kysymys koskien asukkaiden kokemuksia asuinympäristönsä viihtyvyydestä ja asuinkiinteistönsä sijainnista. Talokohtaisia tuloksia ei tällä selvityksellämme saatu vastaajien vähyyden takia, vaikka se olikin toiveemme. Tulevaisuudessa olisi mielenkiintoista vertailla talokohtaisia eroja esimerkiksi turvattomuuden kokemuksissa, häiriöiden yleisyydessä, asukkaiden välisen vuorovaikutuksen määrässä sekä kokemuksista vaikuttamismahdollisuuksistaan. Tässä onkin yksi selvityksestä noussut jatkotutkimusidea.

Vaikka selvityksen vastaajamäärä jäi pieneksi eikä talokohtaisia vertailuja voitu tehdä, saatiin tällä selvityksellä ajantasaista tietoa JNP:n asukkaiden asumiseen liittyvistä toiveista, kokemuksista ja ideoista. Tuloksia hyödyntämällä JNP voi kehittää toimintaansa entistä tarkoituksenmukaisemmaksi ja vastata nuorten asukkaiden toiveisiin ja tarpeisiin perusteellisemmin. Laadukas toiminta pystytään varmistamaan säännöllisillä asukaskyselyillä ja kehittämishankkeilla. Kysymysten 21 ja 35 epätarkkuudella ei kuitenkaan ollut vaikutusta tutkimuksen merkittävyyteen. Kysymyksen 21 tarkoituksena oli kartoittaa asukkaiden erilaisia taitoja asukastoiminnan käyttöön ja kysymyksen 35 ollessa avoin kysymys, se tuotti merkittävän määrän talojen yhteishenkeä kuvaavaa materiaalia, jonka analysointi toi esiin taloissa olevia yhteishengen eroja.

LÄHTEET

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus 2008. Asukasdemokratia. PDF-dokumentti. <http://www.ara.fi/download.asp?contentid=21810&lan=fi>. Ei päivitystietoa. Luettu 22.2.2011.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus 2008. Asukasdemokratia tavaksi taloon. Opas asukkaille. PDF-dokumentti. <http://www.ara.fi/download.asp?contentid=21809&lan=fi>. Ei päivitystietoa. Luettu 22.2.2011.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus 2008. Yhteishallinto ja toimiva vuokra-asuminen. PDF-dokumentti. <http://www.ara.fi/download.asp?contentid=21808&lan=fi>. Ei päivitystietoa. Luettu 22.2.2011.

Ellonen, Noora 2008. Kasvuyhteisö nuoren turvana. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 82. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Gellin, Maija 2007. Sovittelulla riidoista ratkaisuihin. Teoksessa Anu Gretschel & Tomi Kiilakoski (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Julkaisuja 77. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, 8–23.

Gretschel, Anu 2002. Kunta nuorten osallisuusympäristönä. Nuorten ryhmän ja kunnan vuorovaikutussuhteen tarkastelu kolmen liikuntarakentamisprojektin laadunarvioinnin keinoin. Jyväskylän yliopisto. Väitöskirja.

Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 77. 2007. Helsinki 2007. s.13)

Hellsten, Katri 1998. Sosiaalisen pääoman käsitteestä. Teoksessa Kajanoja, Jouko

& Simpura, Jussi (toim.) Sosiaalinen pääoma. Käsite ja sen soveltaminen sosiaali- ja talouspolitiikassa. VATT. Helsinki: Vatt, 29–36.

Himanen, Mervi 2009. Kestävän ja vuorovaikutteisen vuokra-asumisen toimintamallin kehittäminen. Asumistietoisuudella asukaskeskeiseen toimintaympäristöön. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus. PDF-dokumentti. <http://www.ara.fi/download.asp?contentid=23009&lan=fi>. Ei päivitystietoja. Luettu 23.2.2011.

Hiedanpää, Juha, Salmi, Juhani & Ylikoski, Kari 2008. Kansalaistoiminta on yhteisöllistä kekseliäisyyttä. Teoksessa Hiedanpää, Juha, Salmi, Juhani & Kari Ylikoski. (toim.) Yhteisöllinen kekseliäisyys ja kansalaistoiminta. Pori: STAY-ryhmä, 150–155.

Horelli, Liisa, Sotkasiira, Tiina & Haikkola, Lotta 2004. Nuoret uuden osallistumiskulttuurin tienraivaajina. Teoksessa Kari Paakkunainen (toim.) Nuorten ääni ja kuntatalon heikko kaiku. Nuorisoasiain neuvottelukunta, julkaisuja 29. Helsinki: Edita, 135–144.

Hyypä, Markku T. 2002. Elinvoimaa yhteisöstä. Sosiaalinen pääoma ja terveys. PS-kustannus, Jyväskylä.

Hyypä, Markku T. 2005. Me-hengen mahti. Jyväskylä: PS-kustannus.

Ilmonen, Mervi, Hirvonen, Jukka & Manninen, Rikhard 2005. Nuorten asuminen 2005. Suomen ympäristö 812. Helsinki: Ympäristöministeriö.

Juntto, Anneli 2007. Suomalaisten asumistoiveet ja mahdollisuudet. Helsinki: Tilastokeskus.

Juntto, Anneli 2008. Asumisen muutos ja tulevaisuus. Rakennetarkastelu. Erilaistuva asuminen, osaprojekti 1. Ympäristöministeriö. Helsinki: Ympäristöministeriö.

Juntto, Anneli 2010. Suhdanteet ja trendit muovaavat asumisen tulevaisuutta. Teoksessa Juntto Anneli (toim.) Asumisen unelmat ja arki. Suomalainen asuminen muutok-

sessä. Tallinna: Gaudeamus Helsinki University Press Oy yliopistokustannus, HYY Yhtymä. 259–286.

Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP ry 2011. Asukastoiminnan toimintakuvaus.

Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP ry 2011. Asukasohjauksen toimintakuvaus.

Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP ry 2011. Asukasperehdytyksen toimintakuvaus.

Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP ry 2011. Asumisen tukihenkilöprojektin loppuraportti 2009.

Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP ry 2011. Vastuullisen asukasvalinnan toimintakuvaus

Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP ry 2011. Tuetun asumisen esite.

Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP ry. <http://www.jsna.fi/yhdistys/historia/>. Ei päivitystietoa. Luettu 1.1.2011.

Jyväskylän Nuoriso- ja Palveluasunnot JNP ry. <http://www.jsna.fi/yhdistys/>. Ei päivitystietoa. Luettu 11.1.2011.

Jääskeläinen, Kersti, Kääriäinen, Juha, Miettinen, Hilka & Peltoniemi, Aila 2001. Turvattomuuden kokeminen asuinalueella. Teoksessa Kääriäinen, Juha & Jarmo Lehtinen (toim.). Sosiaaliset suhteet suomalaisessa kaupunkiympäristössä Asukasbarometri 1998 aineiston perusteella. Suomen ympäristö 461. Helsinki: Ympäristöministeriö, 41–43.

Kaipio, Kalevi 1997. Kasvattava yhteisö. Jyväskylä: Jyväskylän koulutuskeskus.

Kajanoja, Jouko 2009. Sosiaalinen pääoma: yhteisöllisyyden paluuta vai henkistä väkivaltaa. *Stakes. Yhteiskuntapolitiikka* 74 (2009):1. PDF-dokumentti. <http://www.stakes.fi/yp/2009/1/kajanoja.pdf>. Ei päivitystietoja. Luettu 23.2.2011.

Karppinen, Jari 2011. Asumisen sisältöpalveluilla varmistetaan asumisen onnistuminen. Teoksessa Kupari, Tiina (Toim.) *Nuorten asuminen 2010- Omaa asuntoa etsimässä*. Helsinki: Ympäristöministeriö. 83–88.

Kartovaara, Leena 2007. Lapsen perhe. *Suomalainen lapsi 2007*. Helsinki: Tilastokeskus.

Kettunen, Marko 2010. Asumisturvakeskus, Selvitystyö häättöjen ja asunnottomuuden ennaltaehkäisyn mahdollisuuksista, menetelmistä ja haasteista Helsingissä. Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskuksen työpapereita 2010:1. PDF-dokumentti. http://www.socca.fi/files/151/Asumisturvakeskus_selvitys_2010.pdf. Ei päivitystietoa. Luettu 2.2.2011.

Kiilakoski, Tomi 2007. Lapset ja nuoret kuntalaisina. Teoksessa Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (toim.) *Lasten ja nuorten kunta*. Julkaisuja 77. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura, 8–23.

Kirby, Perpetua, Lanyon, Claire, Cronin, Kathleen & Sinclair, Ruth 2003. *Building a Culture of Participation. Involving children and young people in policy, service planning, delivery and evaluation. Research report. Department for Education & Skills*. PDF-dokumentti. <https://www.education.gov.uk/publications/eOrderingDownload/DfES-0827-2003.pdf.pdf>. Ei päivitystietoa. Luettu 31.08.2011

Kujansivu, Kimmo, Jukka Tanhua & Anni Häme 2001. Osallistuminen asukastoimintaan. Teoksessa Kääriäinen, Juha & Jarmo Lehtinen (toim.). *Sosiaaliset suhteet suomalaisessa kaupunkiympäristössä Asukasbarometri 1998 aineiston perusteella*. Suomen ympäristö 461. Helsinki: Ympäristöministeriö, 65–86.

Kumpusalo, Esko 1991. Sosiaalinen tuki, huolenpito ja terveys. Sosiaali- ja terveyshallitus raportteja 8/ 1991. Helsinki: Sosiaali- ja terveyshallitus (STH).

Kupari, Tiina 2010. Asukasosallisuus nuorisoasunnoissa. Nuorisoasuntoliitto Ry. PDF-dokumentti. www.nal.fi/binary/file/-/id/1/fid/339. Ei päivitystietoa. Luettu 2.2.2011.

Kupari, Tiina (Toim.) 2011. Omaa kotia etsimässä – Nuorten asuminen 2010. PDF dokumentti. <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=123925>. Päivitetty 29.12.2010. Luettu 1.2.2011.

Kyllönen, Eija & Kurenniemi, Marja 2003. Asunto ja elämänkaari. Katsaus asumisen laatua koskevaan tutkimukseen. Aiheita 23/2003. Helsinki: Stakes.

Kääriäinen, Tiina & Nurminen, Piia 2009. Jyväskylän Nuoriso- ja palveluasunnot ry:n tukiasumisen projektin merkityksen arviointia ja kehittämisen suuntia. Opinnäytetyö.

Myllyniemi, Sami 2008a. Tilasto-osio. Teoksessa Autio, Minna, Eräranta, Kirsi & Myllyniemi, Sami (toim.) Polarisoituva nuoruus? Nuorten elinolot – vuosikirja 2008. Nuorisoasiain neuvottelukunta julkaisu 38. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 18–81.

Nikander, Timo 2009. Nuoret muuttavat omilleen yhä nuorempina. Teoksessa Hyvinvointikatsaus 1/2009. Tilastokeskus. WWW-dokumentti. http://www.stat.fi/tup/hyvinvointikatsaus/hyka_2009_01.html. Päivitetty 8.6.2009. Luettu 13.1.2011.

Nivala, Elina 2007. Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja. Teoksessa Nivala, Elina & Saastamoinen, Mikko Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 93–131.

Nuorisoasuntoliitto NAL. <http://www.nal.fi/fi/nal-tietoa/>. WWW-dokumentti. Ei päivitystietoa. Luettu 16.11.2010.

Nuorisoasuntoliitto NAL. <http://www.nal.fi/fi/nal-tietoa/asumisen+sisaltopalvelut/> . WWW-dokumentti. Ei päivitystietoa. Luettu 1.1.2011.

Nuorisoasuntoliitto NAL. Nuorisoasuntoliitto ry:n eduskuntavaalitavoitteet 2011. WWW-dokumentti. <http://www.nal.fi/binary/file/-/id/1/fid/289>. Ei päivitystietoa. Luettu 12.1.2011.

Nuorisoasuntoliitto NAL. <http://www.nal.fi>. PDF-dokumentti. Ei päivitystietoa. Luettu 12.1.2011.

Nuorisolaki 27.1.2006/72. WWW-dokumentti. <http://www.finlex.fi>. Ei päivitystietoa. Luettu 15.11.2010.

Penttinen, Pekka. Henkilökohtainen tiedonanto 23.3.2011. Yliopettaja. Mikkelin Ammattikorkeakoulu.

Puttonen, Maarit 1995. Nuorisoasumista Jyväskylässä: Kultalakintie 3. Tutkimusraportti 1 / 1995. Ympäristöministeriö, Asunto- ja rakennusosasto. Helsinki: Ympäristöministeriö.

Raitanen, Marko 2001 Itsenäistyminen tietää köyhtymistä. Teoksessa Kuure, Tapio (toim.) Aikuistumisen pullonkaulat. Nuorten elinolot -vuosikirja. julkaisu 16. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 97–108.

Roivainen, Irene 1994. Sosiaaliset tekijät yhteiskuntasuunnittelussa. Teoksessa Have-rinen, Riitta (toim.) Ihminen lähiökehittämisessä. Näkökulmia sosiaaliseen sisältöön. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen raportteja 145. Helsinki: stakes, 75–94.

Ruuskanen, Petri 2001. Sosiaalinen pääoma - käsitteet, suuntauksat ja mekanismit. VATT-tutkimuksia 81, Helsinki: VATT.

Saastamoinen, Mikko 2009. Aikalaiskeskustelua yhteisöllisyydestä. Teoksessa Filander, Karin & Vanhalakka-Ruoho, Marjatta (toim.) Yhteisöllisyys liikkeessä. Jyväskylä: Kansavalistusseura. 33–66.

Salmela, T. 1997. Asiakaspalautteen haaste. Menetelmiä ja esimerkkejä. Stakes oppaita 1997:32. Jyväskylä: Gummerrus.

Salonen, Reetta 2005. Milloin omaan kotiin? Aikuistumisen vastuu Suomessa ja Espanjassa. Teoksessa Sinikka Aapola, ja Kaisa Ketokivi (toim.) 2005. Polkuja ja poikkeamia – Aikuisuutta etsimässä. Nuorisotutkimusseuran julkaisuja 56. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 66–99.

Siikanen, Antti 1994. Yhteishallintoon aravavuokrataloissa. Tilastokeskuksen raportti 1994:5. Helsinki: Tilastokeskus.

Suomen Kiinteistöliitto 2007. Hyvä asuminen 2010, askelmerkkejä asumisen mallimaahan. 2007. PDF-dokumentti. <http://www.kiinteistoyhdistys.fi/liitto/asunto2010/loppuraportti0807.pdf>. Päivitetty 22.8.2007. Luettu 22.2.2011.

Tilastokeskus 2008. Kotitalouksien tulokehitys väestöryhmittäin. WWW-dokumentti. http://www.stat.fi/til/tjt/2008/tjt_2008_2010-05-20_kat_003_fi.html. Päivitetty 20.05.2010. Luettu 29.08.2011.

Tilastokeskus 2009. Hyvinvointikatsaus 1/2009 – Nuoret. WWW-dokumentti. http://www.stat.fi/tup/hyvinvointikatsaus/hyka_2009_01.html. Päivitetty 8.6.2009. Luettu 15.01.2011.

Tilastokeskus 2009e. Asuminen 2009. http://www.stat.fi/til/asas/2008/asas_2008_2009-12-15_fi.pdf. PDF-dokumentti. Luettu 14.1.2011. Päivitystieto 15.12.2011.

Tuomi, Ilkka 2005. Yhteisöllisyyden paluu tietoyhteiskuntaan. Teoksessa Hautamäki, Antti, Lehtonen, Tommi, Sihvola, Juha, Tuomi, Ilkka, Vaaranen, Heli. & Veijola, Soile. Yhteisöllisyyden paluu. Gaudeamus Kirja. Helsinki: Oy Yliopistokustannus University Press Finland, 132–162.

Valli, Raine 2001. Kyselylomaketutkimus. Teoksessa Aaltola, Juhani & Valli, Raine (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus, 100–112

Valtion ympäristöhallinnon verkkopalvelu. WWW-dokumentti. <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=80707&lan=fi> . Päivitys 7.1.2011. Luettu 11.1.2011.

Valtion ympäristöhallinnon verkkopalvelu. WWW-dokumentti. <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=90&lan=FI>. Päivitys 11.08.2010. Luettu 22.10.2010.

Valtion ympäristöhallinnon verkkopalvelu. PDF-dokumentti. <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=80707&lan=fi>. Päivitys 7.1.2011. Luettu 11.1.2011.

Vanhalakka-Ruoho, Marjatta & Filander, Karin 2009. Matkan opetukset. Teoksessa Karin Filander & Marjatta Vanhalakka-Ruoho (toim.) Yhteisöllisyys liikkeessä. Jyväskylä: Kansanvalistusseura, 385–386.

Vilkka, Hanna 2005. Tutki ja kehitä. Keuruu: Tammi.

Yhteishallintolaki 649/1990. WWW-dokumentti. <http://www.finlex.fi>. Ei päivitystietoa. Luettu 1.2.2011.

LIITTEET

JNP:n asumisen sisältöpalvelukysely asukkaille

Hyvä asukas!

Tämän kyselyn tarkoituksena on saada tietoa tyytyväisyydestäsi asuntoosi ja kartoittaa asumiseesi liittyvien palvelujen laatua. Tutkimuksessa ovat mukana kaikki JNP:n asukkaat. Toivomme sinun vastaavan kyselyyn, sillä vastaustesi avulla kehitämme asumisen tasoa ja asumisviihtyvyyttä asunnoissamme.

Antamasi tiedot ovat anonyymejä ja saatuja tuloksia käsitellään täysin luottamuksellisesti. Tulokset esitetään julkaistavassa raportissa tilastoina, joten yksittäistä vastaajaa ei voi niistä tunnistaa. Vastaaminen käy nopeasti, joten täytähän kyselyn huolella!

Vastaajan taustatiedot

1) Sukupuolesi *

☐ Nainen ☐ Mies

2) Syntymäaikasi *

3) Kenen kanssa asut? *

☐ Puolison kanssa ☐ Lapsen / lasten kanssa ☐ Kämpin kanssa ☐ Asun yksin

4) Lapsien lukumäärä *

5) Vastaajan päätoimi *

6) Missä asut? *

7) Kauanko olet asunut asunnossasi? *

8) Muuttaessasi sait asukasperehdytyksen, oliko se riittävä? (esim. paloturvallisuus, kotivakuutus, asukastoiminta, yhteystiedot, muuttoilmoitus jne.) *

☐ Kyllä ☐ Ei ☐ En saanut asukasperehdytystä

9) Mitä puutteita havaitisit perehdytyksessä tai annetussa asumisinfossa? *

Yhteishallinto

Laki yhteishallinnosta vuokrataloissa 16.7.1990/649.

Asukkaista koostuvalla asukastoimikunnalla on oikeus päättää yhteisten askartelu- ja kerhohuoneiden käytöstä sekä talkoiden ja vastaavien yhteisten tilaisuuksien järjestämisestä sekä tehdä esityksiä talousarvioon sisällytettävistä korjaustoimenpiteistä.

10) Miten haluaisit vaikuttaa oman asuntosi ja asuinympäristösi viihtyvyyteen? *

11) Osallistuisitko yhteisiin talkoisiin, jolla parannetaan asuinympäristösi viihtyvyyttä? *

- ☐ Kyllä useimmiten ☐ En ole kiinnostunut ☐ Osallistun, jos tekeminen on kiinnostavaa

12) Oletko käyttänyt asukkaille tarkoitettuja asukastiloja/kerhotiloja? *

- ☐ Kyllä ☐ En ☐ Mitä? Onko talossa asukastilat?

13) Miten asukastilojen/kerhotilojen toimintaa voisi kehittää? *

14) Koetko asukkaille tarkoitetut yhteiset asukastilat/kerhotilat tärkeiksi? *

- ☐ Kyllä, koska ☐ En, koska
-
-

15) Oletko osallistunut asukastoimintaan tai tapahtumiin? *

- ☐ Kyllä, mihin ☐ En ole osallistunut ☐ En ole tiennyt asukastoiminnasta/tapahtumista
-

16) Minkälaisia JNP:n asukastapahtumia toivoisit järjestettävän vuonna 2011? *

17) Kun saat hyvän idean asukastoiminnaksi, keneen otat yhteyttä? *

- ☐ En tiedä, kenelle asia kuuluu ☐ Otan yhteyttä
-

18) Minkälaista säännöllistä (viikoittain, kuukausittain) asukastoimintaa haluaisit? *

19) Miten asuinympäristösi viihtyvyyttä voitaisiin parantaa? *

20) Kuinka tärkeää talosi asukastoiminnan kehittäminen on sinulle? *

- ☐ Erittäin tärkeää ☐ Melko tärkeää ☐ Jonkin verran tärkeää ☐ Ei lainkaan tärkeää

21) Mitä taitoja/osaamista sinulla on, joita haluaisit tuoda osaksi JNP:n asukastoimintaa? *

22) Tarvittaisiinko asukastoiminnassa sinun mielestäsi ulkopuolista toiminnan käynnistäjää tai vetäjää? *

☐ Kyllä ☐ Ei

23) Miten haluaisit JNP:n tiedottavan asukastoiminnasta? *

- ☐ Kotiin jaettavilla tiedotteilla
- ☐ Ilmoitustauluilla
- ☐ JNP:n nettisivuilla
- ☐ Facebookissa
- ☐ Sähköpostilla
- ☐ Tekstiviestillä

24) Kuinka usein olet käynyt JNP:n nettisivuilla (www.jnp.fi)? *

☐ Päivittäin ☐ Viikottain ☐ Kuukausittain ☐ Harvemmin kuin kuukausittain

25) Oletko liittynyt JNP:n Facebook sivuille? *

☐ Olen ☐ En ole ☐ En tiennyt facebook sivuista

Asumisohjaus

26) Tiedätkö, mitä JNP:n asumisohjaus tarkoittaa? *

☐ Kyllä ☐ En tiedä ☐ En ole varma

27) Oletko saanut asumisohjausta? *

☐ Kyllä ☐ En

28) Asuuko naapurissasi joku, joka sinun mielestäsi voisi tarvita asumisohjausta? *

☐ Kyllä asuu ☐ Ei asu ☐ En tiedä

29) Jos tiedät jonkun asukkaan tarvitsevan asumisohjausta tai koet tarvitsevasi sitä itse. Miten toimitisit? *

- ☐ Soitan, kenelle?
- ☐ Laitan sähköpostia, kenelle?
- ☐ JNP:n nettisivujen yhteydenottolomakkeella
- ☐ Muulla tavoin, miten?
- ☐ En ota yhteyttä

30) Millaista apua koet tarvitsevasi taloudenhallintaan? *

31) Kuinka usein sinulla on ollut vuokranmaksun kanssa ongelmia? *

☐ Ei koskaan
 ☐ Harvoin
 ☐ Toistuvasti
 ☐ Jatkuvasti

Vaikuttaminen

32) Oletko mielestäsi voinut vaikuttaa seuraaviin asioihin: *

	Erittäin paljon	Melko paljon	Vähän	En lainkaan	Ei merkitystä minulle
Kiinteistön kunnossapitotöihin *	☐	☐	☐	☐	☐
Kiinteistön korjaustöihin *	☐	☐	☐	☐	☐
JNP:n asukastoimintaan *	☐	☐	☐	☐	☐
Vuokraan *	☐	☐	☐	☐	☐
Järjestyssääntöihin *	☐	☐	☐	☐	☐
Asumisviihtyvyyteen *	☐	☐	☐	☐	☐

33) Asukkailla on mahdollisuus vaikuttaa vuokranmääräytymiseen. Mitä olisit valmis tekemään vuokrasi pienentämiseksi? *

	5=Lähes päivittäin	4=Vähintään viikoittain	3=Kuukausittain	2=Harvemmin kuin kuukausittain	1=En koskaan
Siivota yhteistiloja *	☐	☐	☐	☐	☐
Siivota rappukäytävää *	☐	☐	☐	☐	☐
Vähentää energiankulutusta *	☐	☐	☐	☐	☐
Tehdä lumitöitä *	☐	☐	☐	☐	☐
Leikata nurmikkoa *	☐	☐	☐	☐	☐
Osallistua pihatal-koisiin *	☐	☐	☐	☐	☐
Osallistua pieniin kunnossapitotöihin *	☐	☐	☐	☐	☐

34) Oletko osallistunut JNP:n asukaskokouksiin? *

☐ Olen
 ☐ En ole
 ☐ En ole kuullut kokouksista

Naapurusto

35) Miten kuvailisit talosi yhteishenkeä? *

36) Naapuruston vuorovaikutus *

	5=täysin samaa mieltä	4=pääosin samaa mieltä	2=pääosin eri mieltä	1=täysin eri mieltä
Luotan naapureihini *	☐	☐	☐	☐
Uskallan pyytää naapuriltani apua *	☐	☐	☐	☐
Tiedän, keitä talossani asuu *	☐	☐	☐	☐
Olen pelännyt naapuriani *	☐	☐	☐	☐
Olen saanut uusia kavereita talosta *	☐	☐	☐	☐

37) Kuinka usein *

	1=Lähes päivittäin	2=Vähintään viikoittain	3=Kuukausittain	4=Harvemmin kuin kuukausittain	5=Ei koskaan
Asuinalueellasi esiintyy häiriötä *	☐	☐	☐	☐	☐
Asuinalueellasi esiintyy ilkeävaltaa *	☐	☐	☐	☐	☐
Sinulla turvaton olo liikkeessasi asuinalueellasi *	☐	☐	☐	☐	☐
Jutteleet naapureittesi kanssa *	☐	☐	☐	☐	☐
Olet auttanut naapuriasi *	☐	☐	☐	☐	☐
Olet saanut apua naapuriltasi *	☐	☐	☐	☐	☐

38) Miten ilmoitat häiriöstä? *

☐ Soitan	☐ Sähköpostilla	☐ JNP:n nettisivujen yhteydenottolomakkeella	☐ Muuten, miten?	☐ En ilmoita
			<input type="text"/>	

39) Miten sinun mielestäsi JNP eroaa vuokranantajana muista vuokranantajista? *

40) Haluatko sanoa jotain lopuksi?

LIITE 1(6).

Vastanneiden kesken arvotaan Finnkinon leffalippuja (30kpl). Mikäli haluat osallistua arvontaan, täytä alle yhteystietosi. Arvonta suoritetaan 31.03.2011. Yhteystietojasi ei luovuteta muille.

Yhteystietolomake

Etunimi	<input type="text"/>
Sukunimi	<input type="text"/>
Sähköposti	<input type="text"/>
Postiosoite	<input type="text"/>
Postinumero	<input type="text"/>
Postitoimipaikka	<input type="text"/>
Puhelin	<input type="text"/>

TAULUKKO 7. Vaikuttaminen

VÄITE KYSELYLOMAKKEESSA, VIISILUOKKAINEN ASTEIKKO: 1 = ERITTÄIN PALJON 2 = MELKO PALJON 3 = VÄHÄN 4 = EN LAINKAAN 5 = EI MERKITYSTÄ MINULLE	TAULUKKO 15. VAIKUTTAMINEN OLETKO MIELESTÄSI VOINUT VAIKUTTAA SEURAAVIIN ASIOIHIN:						
	NAISET (n=57)		MIEHET (n=27)		t-testi		
	M	sd	M	sd	t	df	p
KIINTEISTÖN KUNNOSSAPITOTÖIHIN	3.4	1.07	3.3	1.07	.281	82	.779
KIINTEISTÖN KORJAUSTÖIHIN	3.4	.97	3.2	1.01	.559	82	.578
JNP:N ASUKASTOIMINTAAN	3.8	1.04	3.5	1.12	1.156	82	.251
VUOKRAAN	3.9	.63	3.9	.62	-.334	82	.739
JÄRJESTYSSÄÄNTÖIHIN	3.7	.84	3.6	.89	.724	82	.471
ASUMISVIIHTYVYYTEEN	3.1	1.09	3.2	1.00	-.533	82	.595

TAULUKKO 8. Vaikuttaminen vuokranmääräytymiseen

VÄITE KYSELYLOMAKKEESSA, VIISILUOKKAINEN ASTEIKKO: 1 = LÄHES PÄIVITTÄIN 2 = VÄHINTÄÄN VIIKOITTAIN 3 = KUUKAUSITTAIN 4 = HARVEMMIN KUIN KUUKAUSITTAIN 5 = EN KOSKAAN	TAULUKKO 16. VAIKUTTAMINEN VUOKRANMÄÄRÄYTYMISEEN MITÄ OLISIT VALMIS TEKEMÄÄN VUOKRASI PIENENTÄMISEKSI?							
	NAISET (n=57)		MIEHET (n=27)		t-testi			
	M	sd	M	sd	t	df	p	
SIIVOTA YHTEISTILOJA	3.6	1.18	4.1	1.0	- 2.037	82	.045	
SIIVOTA RAPPUKÄYTÄVÄÄ	3.5	1.18	4.0	1.06	- 1.898	82	.061	
VÄHENTÄÄ ENERGIANKULUTUSTA	1.9	1.13	2.6	1.28	- 2.403	82	.018	
TEHDÄ LUMITÖITÄ	3.1	1.26	3.2	1.36	-.207	82	.836	
LEIKATA NURMIKKOA	3.4	1.18	3.3	1.14	.522	82	.603	
OSALLISTUA PIHATALKOISIIN	3.1	.85	3.2	.92	-.307	82	.760	
OSALLISTUA PIENIIN KUNNOSSAPITOTÖIHIN	3.4	1.03	3.3	1.11	.142	82	.887	

TAULUKKO 9. Asukastoiminnan kehittämisen tärkeys

VÄITE KYSELYLOMAKKEESSA, NELILUOKKAINEN ASTEIKKO: 1 = ERITTÄIN TÄRKEÄÄ 2 = MELKO TÄRKEÄÄ 3 = JONKIN VERRAN TÄRKEÄÄ 4 = EI LAINKAAN TÄRKEÄÄ	TAULUKKO 7. ASUKASTOIMINNAN KEHITTÄMISEN TÄRKEYS						
	NAISET (n=57)		MIEHET (n=27)		t-testi		
	M	sd	M	sd	t	df	p
KUINKA TÄRKEÄÄ TALOSI ASUKASTOIMINNAN KEHITTÄMINEN ON SINULLE?	2.9	.72	2.9	.78	-.180	82	.076

KYSELYN ENSIMMÄINEN TIEDOTUSKIRJE

16.2.11

Moi!

Haluathan vaikuttaa asukastoiminnan ja asumisviihtyvyyden kehittämiseen. Siihen sinulla on mahdollisuus osallistumalla JNP:n asukaskyselyyn. Kyselyn voit tehdä osoitteessa www.jnp.fi/

tai halutessasi paperiversion kyselystä, ota yhteyttä asumisohjaaja Jussi Mäkipvirtaan puh. 045 113 0185 tai Kosti Pynnöseen puh. 045 202 0961. Kyselyyn tulee vastata 13.3.2011 mennessä.

Antamiasi tietoja käsitellään siten, ettei yksittäisen tutkimukseen osallistunutta pysytäkään tutkimusraportin tekstistä tunnistamaan. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista, kuitenkin kertomalla mielipiteesi, kokemuksesi sekä kehittämis ehdotuksesi voit vaikuttaa omaan asumisviihtyvyyteesi ja JNP:n asukastoiminnan kehittämiseen. **Vastaa jien kesken arvomme 30kpl Finnkinon elokuvalippuja!**

Tämän asukaskyselyn toteuttavat Mikkelin ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijat Katri Niskala (JNP:n asumisohjaaja, opintovapaalla) ja Jari Tuukkanen (nuorisotyöntekijä) opinnäytetyönään.

Ystävällisin terveisin Katri Niskala ja Jari Tuukkanen

KYSELYN TOINEN TIEDOTUSKIRJE

10.3.11

Moi!

VIELÄ EHDIT VAIKUTTA A ASUKASTOIMINNAN JA ASUKASVIIHTYVYYDEN KEHITTÄMISEEN!!

Siihen sinulla on mahdollisuus osallistumalla JNP:n asukaskyselyyn. Kyselyn voit tehdä osoitteessa www.jnp.fi. Kyselyyn tulee vastata 20.3.2011 mennessä.

Antamiasi tietoja käsitellään siten, ettei yksittäisen tutkimukseen osallistunutta pysytty tutkimusraportin tekstistä tunnistamaan. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista, kuitenkin kertomalla mielipiteesi, kokemuksesi sekä kehittämis ehdotuksesi voit vaikuttaa omaan asumisviihtyvyyteesi ja JNP:n asukastoiminnan kehittämiseen. **Vas-
taajien kesken arvomme 30kpl Finnkinon elokuvalippuja!**

Tämän asukaskyselyn toteuttavat Mikkelin ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijat Katri Niskala (JNP:n asumisohjaaja, opintovapaalla) ja Jari Tuukkanen (nuorisotyöntekijä) opinnäytetyönään.

Ystävällisin terveisin Katri Niskala ja Jari Tuukkanen